HÁROMKIRÁLYOK ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Uram! Azzal dicsérlek, hogy szebbé teszem
a teremtés rám eső zugát; hogy fénnyel, meleggel,
jóakarattal és örömmel töltöm el világodat.”
Szent-Györgyi Albert

TARTALOMJEGYZÉK

Jogszabályok jegyzéke, törvények, rendeletek 4
Az óvoda jellemző adatai 6

1. BEVEZETÉS 7
1.1. A katolikus közoltatási intézmények küldetése 9
1.2. Az egyházunk nevelésre irányuló alapelvei 10
1.3. Óvodánk pedagógiai programjának elkészítésekor figyelembe vettük 11
1.4. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései 11

2. KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP 12
2.1. Katolikus gyermekképünk 12
2.1. Katolikus óvodaképünk 12

3. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI 13
3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai 13
3.2. A hitre nevelés erősítése 13
3.3. Alapelveink, specialitásaink 14
3.4. Az egészséges életmód alakítása 17
3.5. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása 20
3.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 24

4. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI 28
4.1. Személyi feltételek 28
4.2. Tárgyi feltételek 31
4.3. Az óvodai élet megszervezése 33
4.4. Az óvoda kapcsolatai 38
4.4.1. Az óvoda és a család 38
4.4.2. Az óvoda és a katolikus egyház 42
4.4.3. Az óvoda és az iskola 43
4.4.4. Az óvoda és a bölcsőde 43
4.4.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények 43
4.4.6. Az óvoda és az egészségügyi szervezetek 44
4.4.7. Gyermekjóléti szolgálattal, Gyermek és Ifjúságvédelem intézményeivel 44
4.4.8. Az óvoda és a szakmai szervezetek 44
4.4.9. Pedagógiai szakszolgálattal 44

4.4.10. Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézettel 45

4.4.11. Az óvoda speciális szolgáltatásai 45

5. KATOLIKUS ÓVODÁNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA 46

5.1. Hitre nevelés 46

5.2. Egyházi ünnepek, néphagyományok, népszokások 48

5.3. Játék 53

5.4. Verselés, mesélés 57

5.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 58

5.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka 61

5.7. Mozgás 63

5.8. A külső világ tevékeny megismerése 65

5.8.1. Környezeti nevelés 65

5.8.2. Matematikai nevelés 68

5.9. Munka jellegű tevékenységek 70

5.10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 72

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 76

7. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK 78

7.1. Óvodán belüli tevékenységformák, amelyekkel a gyermekvédelmi feladatok megvalósíthatók 81

7.2. A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltétele 82

7.3. Kapcsolattartás a gyermekvédelemben a partner társszervezetekkel 82

7.4. Fogalom meghatározás 83

8. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE 84

9. DOKUMENTÁCIÓ 91

9.1. Csoportnapló 91

9.2. Fejlődési napló 91

9.3. Felvételi és mulasztási napló 91

10. A JÓ GYAKORLATHOZ FELHASZNÁLHATÓ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE 95

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT 96

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 97

JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
http://www.komany.hu

TÖRVÉNYEK

2020. évi LXXXVII. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításról

2003. évi LXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításról

Egyházi Törvénykönyv

II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

2002. évi IX. törvény a gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításáról

2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról

RENDELETEK

137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közremüködés feltételeiről

Az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelethez 7. számú melléklet a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelethez Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai

Önértékelési kézikönyv – Az Oktatási Hivatal által módosított, az oktatásért felelős miniszter által 2021. szeptember 8-án jóváhagyott tájékoztató. Hatályos 2022. január 1. napjától

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI:

AZ ÓVODA HIVATALOS ELNEVEZÉSE:

SZENT IMRE KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS

HÁROMKIRÁLYOK ÓVODA

OM AZONOSÍTÓ:

201556

AZ ÓVODA PONTOS CÍME, TELEFONSZÁMA:

5350 Tiszafüred, Szőlősi út 1.

59-351-358

AZ ÓVODA FENNTARTÓJA, CÍME:

Egri Főegyházmegye

3300 Eger, Széchenyi u. 1.

AZ ÓVODA ALAPITÓ OKIRATÁNAK SZÁMA:

01-3548-16/2011

MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY SZÁMA, DÁTUMA:

01-3548-16/2011.

2011. augusztus 30.

A PROGRAM MÓDOSÍTÓJA:

Tamásné Papp Mária

tagintézmény vezető

1. BEVEZETÉS

Óvodánkat a tiszafüredi Katolikus Egyházközség képviselőtestületének, valamint Tiszafüred város képviselőtestületének kérésére 2011. augusztus 30-tól az Egri Főegyházmegye vette át működtetésre.

Óvodánk a város központjában helyezkedik el, Tiszafüred legrégebbi óvodája.

Jelenleg 5 csoporttal működik. A város egész területéről és vonzáskörzetéből érkeznek hozzánk gyermekek.

Intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetekből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevéssé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan feltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból adódóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

A csoportban folyó nevelőmunkánk alapja a bizalom, a szeretet, a barátságos légkör, melyben a gyermekek cselekvő, érző, gondolkodó képességei összehangolva működnek, fejlődnek.

Intézményünk szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. Az intézményi tervek elkészítése az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával történt. Alkalmazotti közösségünk munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. Munkatársaink gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.

Óvodai nevelésünk az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Sokoldalú személyiségformáló programunkat a gyermekek egyéni fejlesztése érdekében alkalmazzuk. Helyi programunkban pontosan megfogalmazzuk ennek hogyanját. Ebben

nagyon fontos szerepet kap a gyermekek lelki nevelése, a test és a szellem sokoldalú fejlesztése, a néphagyományőrzés, a felzárkóztatás, a gyermekvédelmi munka és a családdal való sokrétű együttműködő kapcsolat.

A pedagógiai programunkban a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazzuk meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.

Nagyon fontos számunkra a gyermek egyéni szintjéhez mért differenciált fejlesztés, melyen keresztül az iskolába lépés esélyegyenlőségét is biztosítjuk.

Módszereinket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazzuk.

Különböző problémahelyzet biztosításával segítjük elő a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.

Az alkalmazott pedagógiai módszereink a kompetenciafejlesztést támogatják.

Az otthonos, családias légkört biztosító környezet kialakítása és az ismeretnyújtás többoldalú közvetítése mindig kiemelt fontossággal szerepel munkánkban, amelyet áthat a katolikus lelkiség és a szellemiség.

Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg, amelyet biztosítunk számára intézményünkben.

Elkészítettük helyi nevelési programunkat, mellyel az intézményünkbe járó gyermekek befogadó nevelését szolgáljuk, nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Önmagunk fejlesztése, folyamatos mérése, értékelése pedagógiai gyakorlatunk rendkívül fontos eleme. Pedagógiai munkánkban nyomon követhetővé tesszük a PDCA-ciklust.

Folyamatosan nyomon követjük a pedagógiai programunkban foglaltak megvalósulását.

Intézményünk megnyerte a TÁMOP 3.1. 11-12/2-2012-0045-ös Óvodafejlesztési pályázatot, melynek keretében Jó gyakorlat vásárlásra nyílt lehetőségünk.
A kiválasztott és megvásárolt Jó gyakorlat címe: A pedagógus kérdéskultúrája, mint az óvodai anyanyelvi nevelés alappillére.
A megvásárolt Jó gyakorlat segítségével fejlesztjük, bővítjük Pedagógiai Programunkat, a pedagógusok attitűdjét formáljuk, az óvodáskorú gyermekek motivációs bázisának és nyelvi kommunikációjának területén a Háromkirályok Óvodában.

1.1. A katolikus közoktatási intézmények küldetése

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet... Íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig." (Mt. 28, 19-20b)

A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszió, az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Alapvető lelkisége kell, hogy legyen ez a magatartás a Krisztust követő embernek (Mt. 5,11-16). Egyházunk 2000 éves, de ezt a feladatot minden egyes embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Az evangéliumokban kifejezetten fellelhető az igény, hogy belegyökerezzék a hívek lelkébe és életébe. Ez a célja a katolikus óvodai, iskolai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi (Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14).

Missziós terület a katolikus óvoda, amely egyben eszköz is, hiszen itt történik a nevelés, a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése és a tanulás megalapozása.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében." (Egyházi Törvénykönyv CIC. 796.1. kánon).

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel." (Egyházi Törvénykönyv CIC. 796.2. kánon).

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat a szerint végzik.

Hangsúlyozzuk, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Létezik katolikus pedagógia!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a Mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

A helyes magyar beszéd, a gyermekek kifejezőkészsége, szókincsük bővítése, megőrzése, ezáltal magyarság tudatuk alakítása nagy jelentőséggel bír munkánk során.

1.2. Egyházunk nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. Fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmaztak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiformálására (C.I.C. 794-795. kánon).

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor ezt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak."[1]

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely fölkínálja korunk embereinek

[1] II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum"(G.E.3.)

a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó –, tehát figyelembe vesszük:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

Az emberi személyiség teljes kibontakoztatásához elengedhetetlen a megfelelő kifejezőkészség, a gondolatok pontos kifejezésének képessége, ennek kialakításához nyújt megfelelő segítséget a megvásárolt Jó gyakorlat.

1.3. Óvodánk pedagógiai programjának elkészítésekor figyelembe vettük

- az Óvodai nevelés országos alapprogramját
- az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit
- a katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését végzi
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára

1.4. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

- Katolikus óvoda nevelési alapelvei
- Katolikus óvoda nevelési értékei
- Nevelési célkitűzései
- A pedagógus attitűdjének formálása, az óvodáskorú gyermekek motivációs bázisának és nyelvi kommunikációjának területén.

A vezető a folyamatban

Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását.

Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.

Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?

Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését.

A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.

A feladatok tervezése során a nevelőtestület bevonásával a célok elérését értékeli, és a szükséges lépéseket meghatározza, célokat vagy feladatokat módosít.

A vezetés engedi, és szívesen befogadja a tanulástanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

2. KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

2.1. Katolikus gyermekképünk

- Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre – ezt figyelembe véve törekszünk arra, hogy keresztény szemlélet hassa át óvodai nevelésünk pedagógiai alapelveit.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk, minden gyermek számára biztosítva az egyenlő hozzáférést.
- Boldog, kiegyensúlyozott, önállóan is alkotni képes keresztény gyermekeket nevelünk, akik harmóniában élnek Istennel, önmagukkal, környezetükkel és életük részévé válik a magyar néphagyomány.
- Gyermekközpontú, befogadó neveléssel a gyermekek személyiségének egyre mélyebb kibontására törekszünk, *különösen nagy hangsúlyt fektetve a gyermekek nyelvi kommunikációjára.*
- Biztosítjuk számukra az egyenlő hozzáférést.

2.2. Katolikus óvodaképünk

- Katolikus óvodánk védőszentje: Szent József, a kis Jézus nevelőapja. A védőszent választásával az apák szerepének jelentőségére hívjuk fel a figyelmet a családokban.
- Óvodánkban a gyermekeket tisztelet, szeretet és elfogadás veszi körül.
- Pozitív pedagógiai modellt állítunk a gyermekek elé, hiszen a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább személyes példaadással, ahogyan a hétköznapokban viselkedünk és gondolkodunk.

- A szülőkkel – elismerve a családi nevelés elsőbbségét – egymást segítő, tartalmában gazdag kapcsolatot működtetünk.
- Külön gondot fordítunk környezetünkben népi kultúránk megjelenítésére.
- Életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően gondoskodunk sokszínű, változatos tevékenységekről.
- A gyermekek személyiségének kiteljesedése érdekében a legtöbb időt biztosítjuk a – mással nem helyettesíthető – szabad játékra.
- Tevékenységi formáinkban szerepeltetjük néphagyományainkat és szokásaink tovább örökítését.
- Óvodánk nyitott. A szülők számára biztosítjuk, hogy bármikor betekinthessenek gyermekeik óvodai életébe.
- A gyermekeknek gazdag élményeket biztosítunk, mely által motivációs bázisuk bővül, és nyelvi kifejezőképességük gazdagodik.

3. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségletének kielégítése. Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.2. A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete.

- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).
- A gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése az egyenlő hozzáférés biztosításával.

3.3. Alapelveink, specialitásaink

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé:

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a Mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

- helyes önértékelés
- a hitre, reményre, szeretetre nevelés
- az értékek felismerése, megbecsülése
- nyitottság mások felé, befogadó képesség
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- szelídség
- alázat
- türelem
- alaposság
- mértékletesség
- megbocsátás
- belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez
- a gyermeki tevékenységre épülő tanulás
- a családdal való szoros együttműködés, együtt nevelés
- bizalom
- elfogadás (különbözőség)
- tisztelet

Hogyan vezetjük a játékot?

Számunkra a „ráérős pedagógus" az elfogadott, aki tudja, mikor kell felállnia, akihez a gyermek bármikor odabújhat.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Értékközvetítő tevékenységünk tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemez bennünket.

Hogyan kezeljük a konfliktusokat?

Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.

A felmerülő konfliktusokat, azok okait felismerjük, helyesen értelmezzük és hatékonyan kezeljük. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönözzük.

Szóbeli közlésekkel meggyőzzük a gyermekeket, hogy minden érzés jogos, elfogadott dolog megmondani a másiknak, hogy mit szeretnénk, vagy mit nem. Odafigyelünk a közlés hogyanjára.

Hogyan értelmezzük a folyamatosságot?

Minden felesleges csoportos várakozást elhagyunk, ugyanakkor természetesnek tartjuk, hogy az egészséges személyiségfejlődésnek az is velejárója, hogy a cselekvés motívumait fokozatosan egymás alá tudjuk rendelni.

A csoportok fokozatos kezdéssel egyszerre étkeznek.

Hogyan szervezzük a tanulást?

Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége.

Személyiségfejlesztésként, nem ismeretadagolásként kezeljük. Segítjük a gyermekeket, hogy a múlt és jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.

Figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat, ezek figyelembe vételével válasszuk meg módszereinket.

MEGTANÍTJUK:

- felmérni saját határaikat,
- segítséget kérni, ha nem boldogulnak egyedül,
- a probléma kulturált megoldására,
- élvezni munkájuk sikerét, dicséretünket, elismerésünket,
- Isten felé a hála kifejezésére.

ENNEK ÉRDEKÉBEN:

- Mindig kérdezhet, nem szólunk rá, hogy „Most nem erről van szó!", hanem „De jó, hogy ez is eszedbe jutott, majd juttasd eszembe, hogy ezt együtt részletesen megbeszéljük!".
- „Beszélgetünk, beszéltetünk, kérdezünk."
- Partnerként veszünk részt a fejlesztésben.
- A gyermek választhat, dönthet a megoldások között, ezáltal kreativitásra kap ösztönzést.
- Fejlesztjük döntési képességét és önálló véleményalkotását.
- Tévedhet, korrigálhat.
- Felelősségvállalásra ösztönözzük, ami keresztényi magatartást tükröz.
- Felmérjük a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmazunk.
- A differenciálást megfelelő módon alkalmazzuk.
- Lehetővé tesszük az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását.
- A gyermekcsoportnak és a különleges bánásmódot igénylőknek változatos, nekik megfelelő módszereket alkalmazunk.
- Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg számunkra, hogy milyen módszereket, eljárásokat választunk ki, miket alkalmazunk.
- A pedagógusok az életkori sajátosságok figyelembe vételével választják meg a foglalkozásokon alkalmazott módszereket.

Milyen az elkötelezettségünk és szakmai felelősségvállalásunk a szakmai fejlődésért?

Saját pedagógiai gyakorlatunkat folyamatosan elemezzük és fejlesztjük.

Tudatosan fejlesztjük pedagógiai kommunikációnkat.

Tisztában vagyunk szakmai felkészültségünkkel, személyiségünk sajátosságaival és képesek vagyunk alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.

Intézményünkben szakmai munkacsoportot működtetünk (munkaközösség, egy bizonyos feladat elvégzésére alakult csoport, ünnepek szervezésére alakult csoport, stb.). Az itt végzett szakmai műhelymunka magas színvonalú, az itt megszerzett tudás átadásáról folyamatosan gondoskodunk.

Lehetőséget teremtünk az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra.

Kezdeményező szerepet vállalunk a fenntarthatóságra nevelés intézményi programjának tervezésében és megvalósításában. Kihasználjuk az óvodában és az intézményen kívüli tevékenységek, rendezvények alkalmával a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.

Rendszeresen szervezünk házi bemutatókat, szakmai eszmecseréket, továbbképzéseket, jó gyakorlat átadásokat szakmai fejlődésük érdekében.

A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösség komoly feladatot vállal.

Rendszeresen tájékozódunk a pedagógiatudomány és az óvodapedagógia legújabb eredményeiről, kihasználjuk a továbbképzési lehetőségeket.

Figyelemmel kísérjük az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközök fejlődését és lehetőség szerint alkalmazzuk is azokat.

Aktívan részt veszünk az online megvalósuló szakmai együttműködésekben.

Élő szakmai kapcsolatrendszert alakítunk ki az intézményen kívül is.

Munkánkban alkalmazzuk az új módszereket, tudományos eredményeket.

Részt veszünk az intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

A vezető a folyamatban

Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában.

A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi éves nevelési, tanulási ütemtervet a keretéves nevelési, tanulási ütemtervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja.

A tanulást, tanítást egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeli.

Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait.

Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során elsősorban a gyermeki fejlődés eredmények javítására helyezi a hangsúlyt.

A gyermeki kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító nevelő-oktató munkát vár el.

Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi

és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában.

A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat.

Szervezi és irányítja az intézmény jövőképének, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését, és tanulási-tanítási folyamatokba épülését.

Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait.

A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad.

Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.

3.4. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

A gyermekek testi fejlődésének érdekében hozzájárulunk, hogy egészségesebbé, edzettebbé váljanak. Erőnlétük, állóképességük egyéni fejlettségükhöz mérten a legideálisabb szintre jusson. Sajátítsák el a megfelelő egészségügyi szokásokat.
Ismerjék fel a legalapvetőbb testi szükségleteiket, maguk is járuljanak hozzá azok kielégítéséhez.

Feladataink:

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
Az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása.
A mozgásigény figyelembevételével a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása.
A szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése.
A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása.

Az étkezési kultúra alakítása, erősítése.

A korszerű táplálkozás biztosítása.

A higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A testi egészség mellett a gyermekek lelki egészségének fejlesztése ugyanolyan fontos feladatunk. Kifejezőkészségük folyamatos fejlesztésével óvjuk őket a kudarcoktól.

Tartalma:

Testápolás:

- fésülködés
- mosakodás, gyermekmagasságú eszköz
- fogmosás
- WC-használat

Öltözködés:

- megfelelő, egyéni jellel ellátott tároló hely
- időjárásnak megfelelő öltözködés
- kényelmi önállóságának kialakítása
- külső megjelenés, környezet rendezettsége

Táplálkozás:

- kulturált étkezési szokások kialakítása
- egészségnevelés kényszer nélkül
- szülő felvilágosítása, tájékoztatása
- folyadék állandó biztosítása

Mozgás, edzés:

- szabadban való tartózkodás, edzés, készségfejlesztő játékok (népi-, szabályjátékok)
- betegség megelőzés

Pihenés, alvás:

- aktív és passzív időszakok váltakozása a napirendben a tevékenységek között
- pihenés, alvási kényszer nélkül
- „alvókák" engedélyezése, nyugodt légkör kialakítása

A fejlődés eredménye óvodáskor végére:

ÖNÁLLÓ:

- tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában
- a WC használatakor
- a fogápolásban
- öltözködésben, képes betartani a helyes sorrendet is
- önkiszolgáláskor
- a kiszedett étel mennyiségének megítélésében
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában

TUD:

- cipőt fűzni és kötni
- gombolni
- teríteni
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat)
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni

ISMERI:

- a kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára)
- a zsebkendő használat módját
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit
- a rendetlenség megszüntetésének módjait

SEGÍT:

- a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben,
- a kisebbeknek, a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

3.5. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés alakítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A gyermekek megismerése érdekében támogató szervezeti és tanulási kultúrát alkalmazunk az óvodában.

Az intézményben erre a célra alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat használunk.

A játékok során nemcsak szókincsüket fejlesztjük, hanem közösségi magatartásukat is finomítjuk, formáljuk.

Hangsúlyozzuk a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, illetve a családhoz való kötődés.

Célunk:

A teremtő Isten gondoskodásának megélése.

Egymás közötti bizalom kiépülése, alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzetek átélése és elfogadása.

A szokás és normarendszer megalapozása.

A magyarságtudatunkkal párhuzamosan, a keresztény erkölcs kialakítása.

Feladataink:

A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása.

A türelem, szociális érzékenység formálása.

Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése.

A bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése.

Az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása.

A szokás- és normarendszer megalapozása.

A szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete.

Az együttműködést, a közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremtő módszerek alkalmazása az óvodai és az óvodán kívüli tevékenységek során.

A kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével.

A természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése.

A természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés.

A hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával.

A hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása.

Az egyházi, világi ünnepek megélése.

A értékorientált közösségi élet szokásainak alakítása:

Katolikus nevelésünk alapja a közösség. A gyermek a családból érkezve egy új közösség tagja lesz, átéli az együttlét, az együtt tevékenykedés örömét.

Mindennapjainkat úgy tervezzük, szervezzük, hogy az fokozza a magyar, a tiszafüredi, a Háromkirályok óvoda közösségbe tartozás érzését.

Óvodai közösségi életünkben így nagy jelentőséget tulajdonítunk a közös élményeknek, amelyeket a különféle tevékenységeink során élhetünk át a gyermekekkel.

Rendszeresek a közös élményt nyújtó séták, kirándulások, bábszínház, templomlátogatás, amikkel gazdagítjuk a játék tartalmát, lehetőséget nyújtunk a megismerésre, tapasztalatszerzésre.

A gyermekek nyitottságára építve elősegítjük, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, azt tiszteljék és becsüljék. Ismerjék meg a szűkebb, tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A közös élmények során nagyon fontos, hogy olyan szabályok rögződjenek gyermekeinkben, melyek később segítik majd őket a helyes magatartás megválasztásában (másokra odafigyelés, alkalmazkodás képessége, a másik gondolatainak meghallgatása, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség). A közösen végzett munka könnyebb, közben átérzik az együvé tartozás erejét és akaratuk, önfegyelmük, kitartásuk, feladat- és szabálytudatuk is fejlődik. Ezek határozzák meg további erkölcsi fejlődésüket. A környezettudatos magatartás megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.

A beszédfegyelem, egymás meghallgatása ugyanolyan fontos, mint a jó kifejezőkészség. Ne vágjunk egymás szavába, késleltessük mondanivalónkat és nagycsoport végére tudjuk fegyelmezetten végig hallgatni egymást.

Tartalma:

A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll.

A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére.

A pedagógusok megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat.

A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre.

VÁRUNK AZ ÓVODÁBAN:

- hirdetés (plakát, újság, TV)
- értesítés
- fogadás a beiratkozáskor (ajándék szentkép)
- tájékoztató szülői értekezlet – nevelési értekezlet –, alapelvek, küldetésnyilatkozat

FOGADÁS AZ ÓVODÁBAN:

- anyás beszoktatás
- egyén a közösségben
- személyekkel való ismerkedés
- segítse az egyéni kötődési pontok megtalálását

ÓVODAI ÉLETSZERVEZÉS:

- napi személyes fogadás
- rugalmas napirend
- szokás-, normarendszer

DERŰ, KIEGYENSÚLYOZOTTSÁG:

- Nevelői hozzáállás
    - pozitív életszemlélet, humorérzék
    - nevelői összhang – kisegítő személyzet
    - konfliktuskezelő képesség
    - bátorító pedagógia
- Környezetesztétika
    - szín-, forma-, anyag harmóniája
    - rendezőelv, népi díszítőművészet
    - funkciósarkok
    - katolikus jelképek

ÉRZELMI GAZDAGSÁG:

- reális „én-kép" fejlesztés (pozitív önértékelés, önmaga elfogadása)
- kiszámítható reakció (öröm, rosszallás, támogatás, segítés)
- közösségi élet öröme
- a megismerés öröme

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

ÖNÁLLÓ:

- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás
- véleménynyilvánításban

- választásokban
- vállalt feladatai elvégzésében

JELLEMZŐI:

- Tisztelettudó a viselkedése.
- Ismeri és érti az óvodapedagógus metakommunikációs jelzéseit.
- Igazmondásra törekszik.
- Megkezdett munkáit befejezi.
- Képes a belátásra, együttműködésre.
- Együttműködik a közös cél érdekében.
- Örül a csoport közös sikereinek.

SEGÍT:

- Felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja.
- Szívesen tevékenykedik a csoport érdekében.
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül).
- Legalább egy társkapcsolattal rendelkezik a csoporton belül.
- Figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt.
- Igyekszik – a szituációtól függően – elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.

3.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

A gyermek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése.

Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével eljuttatni a gyermeket a szemléletes, a tapasztalatokon alapuló gondolkodásig.

Feladataink:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása.

A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése.

A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.

A gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

Tartalma:

Anyanyelvi nevelésünk egész óvodai életünket áthatja.

Az anyanyelvi nevelés optimális színtere a szabad játék, mert a közös játék nyugodt légkörében feloldjuk a gyermekekben a beszédgátlást.

A különböző beszédhelyzetekben a gyermek számára könnyen követhető, hatékony példát nyújtunk.

Különös figyelmet fordítunk a gátlásos gyermekekre, empátiával biztatjuk őket szóbeli aktivitásra.

Az egyházi kifejezéseket megismertetjük a gyermekekkel (liturgia, örökmécses, szentmise, stb.).

A gyermekek értelmi nevelését – változatos tevékenységeken keresztül – elsősorban a gyermek szabad játékában tudjuk megvalósítani. Az értelmi nevelés elválaszthatatlan az anyanyelvi és a kommunikációs készségek, képességek fejlesztésétől. Ezen a területen tudatos fejlesztő tevékenységet végez nevelőközösségünk, amely áthatja az óvodai élet minden területét. Feladataink közé tartozik, hogy felkészítsük gyermekeinket az iskolai tanulmányok megkezdésére, ezért kiemelt fontossággal bír a beszédhallás fejlesztése, amely hozzájárul az olvasás és az írás pontos elsajátításához.

A család mellett az óvoda fejleszti leghatékonyabban a gyermekek beszédét, ezért tartjuk kiemelt fontosságúnak az óvodapedagógusok és az őket segítők mintaszerű beszédét.

Mindenkinek oda kell figyelni, hogy beszéde nyelvtanilag pontos legyen, egyszerűen és világosan fogalmazzon. „A stílus maga az ember!" – mondja a népi bölcsesség, ezért kiemelt fontosságot tulajdonítunk a beszédünk hanglejtésének, a dinamikának, a megfelelő hangszínnek, valamint az ehhez kapcsolódó gyengéd, szeretetteljes légkörnek. Ebben a családias és barátságos környezetben nyílnak meg igazán a gyermekek egymásnak és a velük foglalkozó felnőtteknek.

Az anyanyelv alap, minden tudásunk alapja, ez az első nyelv, amelyet a gyermek elsajátít. Átszövi az egész életünket, az óvodai nevelés minden pillanatában jelen van. Anyanyelvünk jel- és szabályrendszerét az óvodás gyermek a játék, a munka, a tanulás, a közösségi élet során utánzással tanulja meg. A gyermekek a nyelvet nagyon kreatív módon alkalmazzák, nekünk felnőtteknek meg kell bennük bíznunk, hiszen ők maguktól járják be a nyelv elsajátításának fázisait. Időnként megállnak, majd nekilendülnek, de a folyamatos előrehaladás törvényszerű. Ezen az úton nekünk oda kell szegődni melléjük és segítő társukká kell válnunk! Az a fontos, hogy a gyermek mit mond, amit és ahogyan a gyermek feltár előttünk a világból és nem az, amit mi szeretnénk feltárni neki anyanyelvünk segítségével.

Az óvodai nyelvi kommunikáció során arra törekszünk, hogy mindig kétirányú legyen a folyamat. Bizonyos helyzetekben a gyermek *adó*, bizonyos helyzetekben *vevő*, kerülni kell azt, hogy állandóan csak *vevő* legyen, mert akkor egyirányúvá válik a kommunikáció. Olyan kommunikációs kódrendszert kell kifejleszteni, amelyet minden fél ismer, aki a közösségben él, tevékenykedik. A közösen használt jelrendszer is rendkívül fontos: mimika, gesztus, testbeszéd, vagyis a nonverbális kommunikáció.

A jó óvodapedagógus útitársa lesz a gyermeknek, amikor felfedezi, megismeri a világot, ezt csak úgy tudja jól csinálni, ha teljes lényével odafigyel arra, mit és hogyan mond, mit és hogyan kérdez.

Thomas Gordontól tanultuk meg az aktív hallgatás művészetét. Minden óvodapedagógusnak az legyen a legfontosabb, hogy mit mond a gyermek, mit és hogyan ért meg a világból, nem pedig a saját merev elképzelései, amelyekből hiányzik maga a gyermek.

A gyermeki fejlődés és az óvodapedagógusi munka hatására változik a „kérdésvilág". A „Mi ez?" korszak után következik a „Miért?" korszak. A jó időben, a jó helyen és jól megfogalmazott kérdés jelzi azt a fejlettségi szintet, amelyre a családja eljuttatta a gyermeket.

Amennyiben az óvodapedagógus azt tapasztalja, hogy a család nem képes a nyelvi fejlesztő funkcióját betölteni és önmagát kompetensnek érzi, akkor át kell vállalnia a családtól ezt a szerepet, ez természetesen csak egy kiforrott kérdéskultúrával érhető el.

Az óvodapedagógus azt is nyomon követi – a gyermek által megfogalmazott kérdések alapján –, hogy milyen gondolkodási szinten áll, illetve erről a szintről hogyan segítheti tovább. Ez a megsegítés, csak az egyéni fejlődés útjának ismeretében és tiszteletben tartásával valósítható meg.

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van. A teljes folyamat elválaszthatatlan része.

A népköltészetben, népi játékban előforduló népies vagy tájnyelvi szavakat, kifejezéseket mindig elmagyarázzuk.

Az anyanyelvi nevelés hatékonyságának érdekében fontos, hogy minden dolgozó átérzi a szép élőbeszédnek a súlyát, hiszen példaértékű a felnőttek kommunikációja, bánásmódja. Fogalomhasználatunk pontos és mindig a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó.

A gyerekek szabad játékához és a különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret teremtünk és ehhez kedvező feltételeket alakítunk ki. Tudatosan ösztönözzük a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.

A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködünk a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.

A szakmai munkaközösség munkájában aktívan részt vállalunk. Együttműködünk pedagógustársainkkal különböző pedagógiai eljárások és programok (például: ünnepség, kirándulás) megvalósításában.

Kommunikációnkat minden partnerrel a kölcsönösség és a kreativitás jellemzi.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.

További feladat:

Spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése.

Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve.

Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése.

Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő minta mutatása a gyermekek és a szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.

Munkánk során érthetően és a pedagógiai céloknak megfelelően kommunikálni.

4. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

- A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházhoz, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleihez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.
- Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.
- A katolikus óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.
- Programunkat jól képzett, felsőfokú végzettséggel rendelkező óvodapedagógusokkal tudjuk eredményesen megvalósítani, nyitottak vagyunk az innovációra.
- Minden csoportban ugyanaz a két óvodapedagógus dolgozik kéthetes váltásban.

- Intézményünkben „kulcsszereplő" az óvodapedagógus, de nagy hangsúlyt fektetünk a nem pedagógus alkalmazottakkal való összehangolt munkára. Az óvodapedagógus „elfogadó, segítő, támogató attitűdje" az óvodai élet minden területén érvényesül.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejtjük szakmai álláspontunkat, képesek vagyunk mások meggyőzésére, nem pedig legyőzésére és mi magunk is meggyőzhetőek vagyunk.
- Rendkívül fontos a „gyermek-dajka" kapcsolat, ezért óvodánkban minden dajka rendelkezik szakvégzettséggel és közös továbbképzéseket is rendezünk. Ezen a területen sem elhanyagolható az óvodapedagógus személyes példamutatása.
- Óvodai tevékenységeink során a felmerülő, illetve a kapott feladatokat, problémákat önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelően kezeljük, oldjuk meg.
- Nyitottak vagyunk a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználjuk őket szakmai fejlődésünk érdekében.
- A gyermekek között, a gyermekek és pedagógusok között, a gyermekek és a pedagógiai munkát segítők között, valamint a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítők között jó kapcsolatot ápolunk.
- Gondoskodunk a pedagógusok, pedagógiai munkát segítők, valamint a gyermekek közötti folyamatos információcseréről, együttműködésről.
- A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő-oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.

A kompetens óvodapedagógus

- Minden óvodapedagógus ismerje meg a családok anyanyelvi kultúráját! Az ismerkedés után tudja majd megtervezni feladatait, hogy kölcsönösen partnerré válhassanak a szülőkkel.
- Az óvodapedagógus tudatosan elvégzett szakmai munkája után alakul ki a gyermekek beszédfegyelme, önuralma, a másik beszélő meghallgatásának képessége. Így gyűjtenek tapasztalatokat a párbeszéd technikájáról.
- Az óvodapedagógus figyeli és folyamatosan nyomon követi a gyermekek beszédállapotát, beszédértési, beszédtechnikai szintjét.
- A fejlesztést mindig egyénre szabottan végzi.

A vezető a folyamatban

A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad.

A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.

A megosztott vezetés céljából vezetői tanácsadó csoportot működtet (törzskar, tágabb körű vezetés – például munkaközösség-vezetők, egyéb középvezetők, szülői képviselők, stb. bevonásával).

Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében.

Részt vállal az óvodapedagógusok tevékenységének látogatásában, megbeszélésében.

Az óvodapedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.

Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.

Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére.

Alkalmat ad az óvodapedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít.

Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában.

Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket.

Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.

Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek.

A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének.

Rendelkezik humánerőforrás kezelési ismeretekkel, aminek alapján emberi erőforrás stratégiát alakít ki.

Változások alkalmával (bővítés, leépítés, átszervezés) személyesen vesz részt az intézményi folyamatok, változások alakításában, irányításában.

A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel.

Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.

Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre.

Kellő tapintattal, szakszerűen oldja meg a konfliktushelyzeteket.

Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása).

Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait.

Az óvodapedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabály-változásokról folyamatosan tájékoztatja.

Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média, stb.) működtet.

A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.

Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés, stb.).

A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

4.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk a város központjában helyezkedik el. Az épület több, mint 100 éves, de 2005-ben teljes körű felújítást hajtottunk végre, amely korszerűvé, az EU-s szabványoknak megfelelővé tette.

Az óvodában található helyiségek: 1 iroda, 1 iroda-nevelői szoba-öltöző, 5 csoportszoba, 1 tornaszoba, 3 gyermekmosdó, 3 gyermek WC, 3 felnőtt WC, 1 öltöző, 1 raktár, 1 melegítő konyha, 1 takarítószer raktár, 1 kazánház, 1 pince.

Udvarunk tágas, árnyékos. Alakítása, fejlesztése folyamatos karbantartással történik. Az udvari játékok cseréje lehetőség szerint történik. A gyermekek változatos tevékenységét jól szolgálja. Talaja füves, kisebb területen szilárd burkolatú, illetve homokos.

Óvodánkban a széles és napfényes közlekedő folyosón található a gyermekek öltözője, ahol gyermekméretű szekrényekben tároljuk a ruhákat. Csoportszobáink világosak, a berendezések megfelelnek a gyermekek testméretének. Igényük szerint mozgathatják, átrendezhetik a bútorokat. A berendezési tárgyak díszítő elemei megjelenítik Tiszafüred népi kultúráját.

Folyamatosan fejlesztjük tárgyi környezetünket természetes anyagok felhasználásával.

A Jó gyakorlattal megvásárolt anyanyelvi és egyéb játék gyűjtemények, programtervezetek, DVD használata a tervezőmunkában, illetve a mindennapi gyakorlatban.

A szakkönyvek, anyanyelvi és játék gyűjtemények, az interneten található segédanyagok tudatos beépítése, illetve ezek továbbfejlesztése saját ötletek alapján a szakmai munkába integrálva.

Könyves környezetet biztosítunk a gyermekek számára, mert ezáltal is hozzásegítjük őket az olvasás megszerettetéséhez, a könyvvel való együttélés természetessé válásához. A könyv jelenléte legyen természetes az életükben.

Az óvoda eszközrendszerének jellemzői:

Az óvoda alapvető, zavartalan működéséhez szükséges eszközök, használati tárgyak biztosítottak, amelyek hozzáférhető módon és a biztonság figyelembevételével kerülnek elhelyezésre.

A játéktevékenység eszközei:

A gyermeki fantázia kibontakozását segítő eszközök, játékszerek biztosítottak, illetve folyamatosan bővítjük őket, ezzel a különböző játékformákban (gyakorlójáték, szerepjáték, konstrukciós játék, szabályjáték) a szabad játék lehetőségét megteremtjük.

Tanulást segítő fejlesztési eszközök:

A pedagógiai munkához szükséges szakmai eszközeinket – főleg a környező világ tevékeny megismeréséhez és az anyanyelvi neveléshez – folyamatosan korszerűsítjük, bővítjük.
A pedagógiai program környezeti nevelésről szóló fejezetében rögzített elvek és szempontok szerint tervezzük és valósítjuk meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását.
A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan ellenőrizzük.

Az intézményben rendszeresen alkalmazzuk az IKT eszközeit a nevelő-oktató munkában, az eszközök kihasználtsága, foglalkozásokon való alkalmazása nyomon követhető.

Audio-vizuális eszközeink: magnó, diapozitívvetítő, projektor, laptop, nyomtató, fénymásoló.

Óvodai könyvkészlet:

A csoportokban és az irodában lévő szakmai könyvek és a gyermekeknek szóló mese és verses kötetek alkotják. Az mese és vallásos témájú könyvek beszerzése folyamatos.

Eszközbővítéshez a költségvetésünkből, illetve más forrásból, például pályázatok írásával, szponzorok keresésével igyekszünk pénzhez jutni.

A vezető a folyamatban

Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény, mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például udvar, kert, játszókert, sportlétesítmények eszközei, fejlesztő eszközök).

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda csoportszerkezete:

Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor a gyermekek személyiségét, a szülők igényeit és a gyermekközösségek összetételét vesszük figyelembe. Ennek alapján az azonos életkorú gyermekekből szerveződő csoportok kialakítására törekszünk.

A program időkeretei:

A napirend és hetirend kialakításában figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, testi, szellemi szükségleteit, a helyes életritmus megteremtését.

Nagyon fontos, hogy a gyermekek számára az ismeretszerzés pszichikus feltételeit megteremtsük, felszínre hozzuk. Feladatunk egyrészt a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységben, élethelyzetben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, gondolkodás, stb.) és kreativitás fejlesztése.

A 3-7 éves gyermekek pszichikus sajátosságaikból adódóan az ismeretek tömegét halmozzák fel. Az új ismeretek szerzésén túl a már meglévők bővülését, rendszerezését, pontosabbá válását és rögzítését is jelenti.

A gyermekek természetes kíváncsiságára, felfedező vágyára, érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építünk. Ennek érdekében biztosítjuk a gyermekeknek a változatos tevékenységeket, amelyen keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő társadalmi és természeti környezetből.

Adottság-képesség kölcsönhatása itt igen meghatározó. Ez függ az egyéntől, szülői háztól és a nevelőtől.

Az anyanyelvi nevelés rendkívül összetett, komplex folyamat. Ahogyan megvalósítjuk, az már a nevelésben, a fejlesztésben kell, hogy kiemelt szerepet kapjon.

Minden magyar óvodában magyar nyelvet használnak a gyermekek, ezt ápolnunk, csiszolnunk, fejlesztenünk kötelességünk!

A gyermekben él a közlés vágya és működtetni szeretné a kétirányú kommunikációt.

A napirend:

Az óvoda teljes nyitva tartási idejéből, 10 órában óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A gyermek óvodai életét céltudatosan alakítjuk ki biztosítva a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető tevékenységek differenciált tervezésével, szervezésével. Igazodunk a fejlettségi szintjükhöz, életkori sajátosságaikhoz, egyéni szükségleteikhez és a helyi szokásokhoz.

A gyermekek életritmusa megkívánja, hogy az óvodán belül a napirendünk rendszert alkosson és a különböző tevékenységek ritmikusan, és folyamatosan ismétlődjenek napról-napra. Napirendünkben a keresztény szokásokat figyelembe véve, keresztény értékrendünknek megfelelő tevékenységformát is tervezünk.

A fő időpontok az étkezés, az alvás, közös imádság, ezen kívül amennyire lehetséges a mozgás és a levegőzés azonos időben ismétlődnek. A többi tevékenységet rugalmasan építjük köréjük, amelyet a csoport óvodapedagógusai terveznek. A gondozásnak kiemelt szerepe van, hiszen a gondozás folyamatában is nevelünk, építjük a kapcsolatot a gyermekkel, egyúttal segítjük önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai programunk egyik fontos feltétele a játékosság érvényesülése a napirend egészében. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításánál szem előtt tartjuk a szabad játék kitüntetett szerepét. A naponkénti fix időpontok adják a meghatározott életritmust, a rugalmasan kezelt tevékenységek pedig a napi óvodai élet kellemes élményét, ha a gyerekek a rendszeres életet már az óvodában megszokják, ez későbbi életükre is pozitívan hat.

Napirend

amely alapul szolgál minden csoportban

07,00 – 10,30	Érkezés az óvodába. Játék, egyéb szabadon választott tevékenységek a csoportszobában. Játék, egyéb szabadon választott, tervezett tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban. Lelki percek, elcsendesedés. Ima, tízórai. Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben vagy a szabadban).
10,30 – 12,15	Játék a szabadban, séták, kirándulások. Tisztálkodási teendők. Ima, ebéd.
12,15 – 13,15	Pihenés előtti ima, mese. Pihenés.
13,15 – 15,15	Ébredés. Tisztálkodási teendők.
15,15 – 17,00	Ima, uzsonna. Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenységek.

Hetirend

Óvodai nevelésünkben olyan pedagógiai intézkedéseket alkalmazunk, amelyek a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

Az óvodai élet folyamatosságát a tevékenységek közötti éles határok feloldásában, a gyermekek szabadabb mozgáslehetőségében, az egyéni adottságok, szándékok szabadabb kifejezésében látjuk. A 3-7 éves gyermekek pszichikus sajátosságaikból adódóan az ismeretek tömegét halmozzák fel. Fontos ezért, hogy a gyermekek számára az ismeretszerzés pszichikus feltételeit megteremtsük, felszínre hozzuk.

Építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára, felfedező vágyára, mellyel tapasztalatokat gyűjtenek, szélesítik ismeretvilágukat.

Fokozatosan juttatjuk el a gyerekeket a szabad játékban megismertektől a játékos tanulás szintjéig. Ezzel elősegítjük a tudatos figyelem fokozódását, az ismeretanyag elsajátítását az egész nevelés folyamatában.

Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti "átjárás" biztosítása mellett a tevékenységi formák önálló életét is.

Ajánlott hetirendet készítettünk mind a három korcsoport számára az eszközök megosztása, a tornaszoba kihasználása, a séták, tanulmányi kirándulások megszervezése miatt.

Ajánlott hetirend kiscsoport számára

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
A külső világ tevékeny megismerése: Környezeti nevelés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Verselés, mesélés	Mozgás

Ajánlott hetirend középső csoport számára

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
A külső világ tevékeny megismerése: Környezeti nevelés Hitre nevelés	A külső világ tevékeny megismerése: Matematika	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás kézimunka	Mozgás	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Ajánlott hetirend nagycsoport számára

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
A külső világ tevékeny megismerése: Matematika Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás	Verselés, mesélés Hitre nevelés	A külső világ tevékeny megismerése: Környezeti nevelés

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
• Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	• Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztaltok • Munka jellegű tevékenységek

4.4. Az óvoda kapcsolatai

Azonosítottuk külső partnereinket és kijelöltük a kulcsfontosságú partnereket. A külső partnerek köre ismert az intézmény minden dolgozója előtt.

Intézményünk az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységéről ebben a fejezetben rövid tartalomleírást készített.

Együttműködésünk tartalmáról minden esetben egyeztettünk az érintettekkel és az évek alatt kialakult hagyományos tevékenységekre alapoztunk.

A kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása, mindig a partnerek bevonásával történik.

Rendszeresen konzultálunk kulcsfontosságú partnereink elégedettségéről és a tapasztalatokat az éves munkatervekbe beépítjük. Az intézkedési tervek elkészítésénél figyelembe vesszük külső partnereink véleményét.

Az intézményben dolgozók és a külső partnereink is ismerik az intézmény múltját, velünk együtt ápolják élő hagyományait és segítik az új hagyományok teremtését.

Az önértékelési folyamatban felhasználjuk a munkatársak, szülők, fenntartó és minden külső partnerünk elégedettségméréseinek eredményeit.

4.4.1. Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Korrekt partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.

Azt valljuk, hogy céltudatos óvodai nevelésünk csak akkor vezethet eredményre, ha a családi nevelést sikerül vele összhangba hoznunk. (Óvoda-család érzelmi egymásra hangolódásának elősegítése – evangelizáció.) Ennek érdekében igyekszünk a szülőkkel mind jobban megismertetni óvodánk szellemiségét, nevelési elveit, pedagógiai programját.

A család adott nyelvi közegébe beleszületik az újszülött, ezáltal biztosított lesz számára az a nyelvi közeg, amelyben fejlődnie kell. Rendkívül fontos, hogy megfelelő legyen ez a szociokulturális közeg, hiszen ezen keresztül kapja a mintát. A mintának ez a formája, amely játékra, utánzásra, gyakorlásra, követésre szolgál, belsővé válik. Ez lesz a fejlődési útvonala.

Az óvodapedagógus feladata ezt feltérképezni és erre alapozni anyanyelvi fejlesztését, kérdéskultúráját.

Kapcsolattartásunk elvei a szülőkkel:

- Türelem: változni képes a szülő.
  Tolerancia: sokféle érték van.
  Titoktartás: megbízhatóság.
- Szülők elsődleges szerepének erősítése: „Neked kell velem együtt.”.
- Kölcsönös elvárások ismerete és a szülői szükséglet formálása.

- Család erősségére való építés.
- Elismerésünk kifejezésre juttatása.
- Eltérő igények, szükségletek tolerálása.
- Időben történő reális, tapintatos információnyújtás.
- A szülők segítése, hogy kijussanak a nevelés zsákutcájából.

Az óvoda nyitottsága a szülők felé:

- Szülői fórum a leendő óvodások szülei számára.
- A leendő óvodások szüleikkel együtt folyamatosan ismerkedhetnek az óvodai élettel.
- Helyi nevelési programunkról, rendezvényeinkről tájékoztatjuk a szülőket (helyi sajtóban, városi TV-ben, kiadvány közreadásával, stb.).
- Az intézmény közösségi programokat szervez.
- A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.

Kapcsolatfelvétel a leendő szülőkkel:

- a szülők fogadása
- az óvoda bemutatása
- a helyi nevelési program fő elemeinek megismertetése
- a Házirend ismertetése

A kapcsolattartás lehetséges módjai az óvodában

Formális	Informális
Családlátogatás	Anyás beszoktatás
Értekezletek	Napi beszélgetések
Nyílt hét a beiratkozás időszakában	Honlapon, facebookon hirdetés
SZMK	A szülők pedagógiai és játék kultúrájának fejlesztése – óvodapedagógusi példa
Kérdőívek	
Közös ünneplések	Fogadóórák, esetmegbeszélő találkozások, ha szükséges szakemberek bevonásával (pszichológus, gyermekorvos, logopédus, védőnő, stb.)

Szabadidős programok	

Célunk: tartalmas, hitre épülő együttműködés.

Tiszteletben tartjuk a szülők meggyőződését. Segítjük őket a keresztény nevelés helyes értelmezésében, hogy az óvodai és családi nevelés egymást kiegészítve töltse be szerepét.

Az együttműködés tartalmi formái

Kapcsolattartási lehetőségek	Cél	Munkaforma
Beiratkozáskor	• ismerkedés az óvodával	Egyéni beszélgetés
Óvodakezdéskor	• ismerkedés az óvodai élettel • anyás beszoktatás • minél kisebb traumákkal elválni a szülőtől • szülő-gyermek kapcsolat megismerése • bizalom kiépítése az óvodai nevelés iránt	Közös játék, közös tevékenység a szülővel, gyermekkel
Szülői értekezleteken	• óvodánk életével kapcsolatos információk megbeszélése, közlése • tájékoztatás óvodánk programjáról • jellemző problémára, kérdés megválaszolására szakember meghívása • csoport életének, fejlődésének megbeszélése	Csoportonkénti értekezlet
Nyílt hét	• betekintés az óvoda mindennapjaiba a beszokatás időszakában	Megfigyelés Közös játék

Az SZMK-val történő kapcsolattartásban	• szülői feladatok koordinálása • szülői kezdeményezése, megvalósítása • szülők érdekképviselete	Értekezlet Megbeszélés
Nagycsoportosok ballagása	• meghitt, közös együttlét • családi kapcsolatok mélyítése	Közös együttlét
Koncertek, kiállítások szervezésekor és a saját programban szereplő ünnepek és közös programok szervezése	• közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése	Alkalmanként, ünnephez kapcsolódóan

A szülők érdekegyeztető fórumainak megszervezése:

A szülőket képviselő összefogó szervezet óvodánkban a Szülők Közössége, amelynek hatékony szerepe van kapcsolattartási rendszerünkben.

Olyan szülők töltik be a tisztségeket, akik elfogadják nevelési koncepciónkat és érzik, hogy igényt tartunk együttműködésükre. Fontos az óvodavezető és az óvodapedagógusok folyamatos kapcsolattartó szerepe. Az éves munkatervben közösen megfogalmazzuk a feladatokat és ezek megvalósítása által lesz élő a kapcsolatunk.

4.4.2. Az óvoda és a katolikus egyház

Az Egri Főegyházmegye intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk az óvoda fenntartójával, valamint a KAPI-val és az Egri Főegyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának Oktatási Osztályával.

Együttműködés lehetőségei:

- az év liturgikus ünnepei
- lelkigyakorlatok
- zarándokutak
- felnőtt és családos hitoktatás
- karitatív tevékenységek

4.4.3. Az óvoda és az iskola

A **Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Háromkirályok Óvoda** részeként nagyon szoros együttműködő munkát folytatunk, közös programokat szervezünk az óvodából iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- Óralátogatás, konzultáció a gyermekek fogadásáról, az iskolakezdés nehézségeiről, első tanév végén a gyermekek beilleszkedéséről.
- Iskolai, óvodai rendezvényeken közös részvétel.
- Az iskolások és óvodások találkozói (Gergely napi iskolába hívogató).

Kapcsolatot tartunk **katolikus társintézményekkel**, tájékozódunk az ott folyó pedagógiai munkáról.

4.4.4. Az óvoda és a bölcsőde

A bölcsődéből az óvodába való átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében, óvodánk olyan tartalmi kapcsolatot alakít ki a bölcsődével, mely során egymás nevelő munkáját megismerjük és segítjük.

4.4.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények

Fekete László Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Az együttműködés célja: Folyamatos, tartalmilag többirányú munkakapcsolat működtetésével a gyermekek óvodai életének színesebbé, gazdagabbá tétele.

Városi Könyvtár

Az együttműködés célja: Könyvtárlátogatások alkalmával irodalmi élmény nyújtása gyermekeink számára és a könyvek szeretetére nevelés.

Városi Művelődési Központ

Az együttműködés célja: Színvonalas gyermekműsorok látogatásával gazdagítani a gyermekek értelmi, érzelmi életét, valamint bemutatni számukra, milyen az értékes irodalmi mű.

Kiss Pál Múzeum

Az együttműködés célja: Az állandó kiállítás rendszeres látogatása alkalmával, a gyermekekkel megismertetni az Alföld és Tiszafüred népi hagyományait, tárgyi emlékeit. Az időszaki kiállítások megtekintésével segíteni művelődésüket, tájékozódásukat a világban.

Városi Sportcsarnok

Az együttműködés célja: Az óvodás gyermekeknek szervezett programok meglátogatása.

4.4.6. Az óvoda és az egészségügyi szervezetek

- Védőnő
- Orvos

A kapcsolatteremtés formái:

- Évente rendszeres védőnői szűrés.
- Tanköteles korú gyermekek részére iskola alkalmassági vizsgálat szükség szerint.
- Fogászati szűrés.

4.4.7. Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyermek és Ifjúságvédelem intézményeivel

- gyermekvédelmi felelős, óvodavezető folyamatos kapcsolattartása

4.4.8. Az óvoda és a szakmai szervezetek

Szakmai szervezetekkel:

- A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tanulási Képességeket Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottságtól szakvélemény kérése gyermekek elhelyezésére
- Pedagógiai Műhelyekkel
- Képző Intézményekkel

Formája:

- Felterjesztés
- Szaktanácsadói szolgáltatásaikat helyi kihelyezett szervezéssel kérjük

4.4.9. Pedagógiai szakszolgálattal

- A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat tiszafüredi tagintézményével, mindennapos a kapcsolatunk.
- Alkalmanként esetmegbeszélések: a különböző részképesség-zavarokkal, BTMN-es, magatartászavaros gyermekek nevelését speciális szakismerettel segítik.
- Kérjük alkalmanként a pszichológus és a fejlesztő pedagógus közreműködését, segítségét.

A fejlesztés szervezeti keretei

A fejlesztés helye	A fejlesztés ideje	A fejlesztés módja	A fejlesztő személye	A fejlesztés jellege

csoporton belül	játékidőben	a többiek között	óvodapedagógus	spontán
egyéni fejlesztő foglalkozásokon	napirendben meghatározott időben	egyéni vagy mikro csoportos	óvodapedagógus vagy fejlesztőpedagógus	tervezett

4.4.10. Katolikus Pedagógiai Intézettel

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a szakmai képzések és az előrehaladás érdekében.

4.4.11. Az óvoda speciális szolgáltatásai

- Zeneovi (térítéses)
- Néptánc oktatás (térítéses)
- Angol, nyelvoktatás (térítésmentes)

A törvény értelmében a „nevelésmentes" időszakban történnek a speciális szolgáltatások.
A térítéses szolgáltatást a szülők fizetik a szolgáltatást nyújtónak.

A vezető a folyamatban

Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források).

Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit.

Személyesen közreműködik az intézmény partneri körének azonosításában, valamint a partnerek igényeinek és elégedettségének megismerésében.

Személyesen részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például SZMK, óvodaszék) történő kapcsolattartásban.

Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

5. A KATOLIKUS ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka.

A katolikus embereszmény, a katolikus értékrend csakis ez által alakulhat ki gyermekeinkben. Hároméves kortól kezdve a gyermek már képes megcsodálni a dolgokat, érdeklődik, elkezdődhet a vallásos neveléssel párhuzamosan a tanítás is, de ez csak alkalomszerűen, váratlan, spontán adódó vagy tudatosan előidézett helyzetekben.

Hitre nevelésünk célja a katolikus embereszmény kialakítása, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.

Ennek érdekében feladataink:

Személyes példa, a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A megfelelő köszönési mód kialakítása (Dicsértessék a Jézus Krisztus!).

A szeretetteljes imádságos légkörben megéreztetni Isten szeretetét, tapasztalják meg a gyermekek a Jézusi szeretetélményt – alakuljon ki bennük az alapvető hitkészség.

A vallásos élményekkel vallási érzelmeiket ébresztgetjük, erősítjük. Bátran szólítsák meg a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak mindennap.

Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat), a biztonságérzet erősítése (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).

Templomlátogatás során ismerkedjenek a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szokásokkal.

Szívesen látogassanak templomba családjukkal is. A szentmiséken az összetartozás élménye rendkívül fontos! Érezzék át, hogy mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymás testvérei vagyunk.

Iskolába lépés idején a hit tovább élése.

A csoportokban éves terv tartalmazza a megfogalmazott feladatokkal kapcsolatos teendőket, a mindennapos elcsendesedések, lelki percek, beszélgetések anyagát, tartalmát.

A hitre nevelés, mely átszövi az óvodai élet egészét, tevékenységi formáit:

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok kezdeményezik, irányítják ezeket, illetve a nagyobb csoportokban heti egy alkalommal hitoktató foglalkozik a gyerekekkel.

A katolikus óvodapedagógus óvó-védő és oltalmazó beállítódásából fakad, hogy mikor a kisgyermeket gondozza, folyamatosan beszél hozzá. Sokszor egyirányú ez a kommunikáció, vagy az óvodapedagógus beszél, vagy a gyermek. Akkor jön létre a beszéd észlelése és megértése a gyermekben, ha a kommunikáció kétirányúvá válik. Ezután tökéletesedik a beszéd kivitelezése is, hiszen természetessé vált a visszacsatolás és a megerősítés.

Így lesz a gyermek és az óvodapedagógus közötti beszéd igazi párbeszéd. Olyan páros beszéd alakul így ki, amelyben egyenrangú mind a két fél. Ennek a párbeszédnek a terjedelme és tartalma is folyamatos fejlődésen megy keresztül az évek folyamán, Kezdetben lehet, hogy csak egy perces a figyelem, de ezt az időtartamot folyamatosan növelnünk kell.

- Lelki percek naponta – 5-10 perc.
- Játékos hittan foglalkozás heti egy alkalommal – 20-25 perc.
- Imádságok, vallásos dalok tanulása.
- Rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére, kezdeményezünk beszélgetéseket a gyermekeket érintő, érdeklő témában.
- Vallásos tárgyú kirakók, színezők, szabályjátékok, jól ismert bibliai történetek dramatizálása.
- Étkezések, alvás előtti áldáskérés, hálaadás.
- A köszönési mód elsajátítása.
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás.
- Templomlátogatások, gyermekmise.
- Közös ünneplések.
- Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése.
- Ajándékkészítés.

Az óvoda missziós feladatai:

- a családok bekapcsolása az egyházközség életébe,
- a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás, amely megtartó erő.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Katolikus hitét tudatosan éli meg a gyermekek, a szülők és a kollégák között. Stabil, krisztusi értékrendjét bemutatja a rábízott gyermekeknek.

Komolyan felkészül a Katolikus Egyház Katekizmusából, megismeri és megéli a hagyományokat. Olvassa a Szentírást, közvetíti azt közvetlen környezete és a szülők felé.
Missziós feladatokat lát el.
Folyamatosan képezi magát az egyház által szervezett tanfolyamokon, a helyi katolikus egyházközség által megrendezett előadásokon, valamint megfelelő tankönyvekből.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Hitelesen élje meg katolikus vallását a gyermekek, a szülők és a kollégák előtt. Mindent tegyen meg a nyugodt, kiegyensúlyozott, imádságos légkör kialakításáért.

5.2. Egyházi ünnepek, néphagyományok, népszokások

Katolikus óvodánk feladata, hogy megtanítsuk a gyerekeket (és rajtuk keresztül a családokat) a lélekből fakadó ünneplésre, megemlékezésre, hagyományteremtésre, ahol a hangsúly nem az anyagi javakat tükröző külsőségekben van. Ezért is teszünk meg mindent annak érdekében, hogy a gyerekekkel életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmát (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete) és minél emlékezetesebbé tegyük ezeket, a jeles eseményeket.

Az ünnepek kiemelkedő szerepet kapnak óvodai életünkben. Örömet, boldogságot, vidámságot hoznak a mindennapokba.

Távlatok állítása a közösségben a személyiség fejlődésének serkentője, fokozhatjuk vele a gyermekek örömét, ösztönözzük őket a cél elérésére. Fontos, hogy a távlatok jellege, tartalma, ideje alkalmazkodjék az életkori sajátosságokhoz.

A népi játékok, a néptánc, a népzene és a népdal közösségi műfaj, az emberi kommunikáció része.

„Alapvető emberi jog, hogy minden gyermek megtanulhassa édesanyja beszédnyelvét. Ugyanez a jog a játék és a tánc esetében is meg kell, illesse gyermekeinket." (Tímár Sándor)

Célunk:

A keresztény népi hagyományok és népi kultúránk értékeinek megismertetése, megszerettetése, átörökítése.
Meggyőződésünk, hogy a gyermekekkel már kicsi kortól meg kell ismertetnünk a néphagyományt, be kell építenünk mindennapi életükbe, ki kell használnunk közösségteremtő, emberformáló lehetőségeit.

Programunk nemcsak a katolikus hagyományokat, a népművészet és a szokásőrző jeles napok eseményeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. Tartalmilag és időrendileg az alábbi rendszerbe foglaltuk össze, évszakonkénti felosztásban.

Katolikus ünnepeink, jeles napok, népszokások rendszere

ŐSZ:

Szeptember eleje: Veni Sancte

Tartalma: Részvétel a szentmisén.

Szeptember 12: Szűz Mária névnapja

Tartalma: Mária képnél virág elhelyezése.

Szeptember 24: Szent Gellért napja – a katolikus iskolák és óvodák napja

Tartalma: Megemlékezés a faliújságon.

Szeptember 29: Szent Mihály napja – szüreti mulatság óvodánkban

Tartalma:

- Szőlő szemezése, préselése, mustkészítés, diótörés.
- Szülők megkínálása musttal.
- Ismerkedés népi hangszerekkel (köcsögduda, citera).
- Táncház, sportversenyek őszi termésekkel.

Szeptember 30. Népmese napja

Emlékezünk Benedek Elekre és megismertetjük a gyermekeket a népmesei elemekkel, mélyítjük bennük a mesehallgatás iránti vágyat.

Szeptember utolsó vasárnapja- Szentírás vasárnap

Kiállítás szervezünk a Bibliáinkból, majd nézegetjük, felolvasunk belőlük.

Október 4: Állatok világnapja

Tartalma: Az óvodás gyerekek saját kedvenc játékállataiból és állatos könyveiből kiállítás rendezése a folyosón, rajzolás krétával az udvar betonozott részén.

Október 8: Magyarok Nagyasszonya

Tartalma: Mária meglátogatása a templomban.

Őszi tájmegismerő kirándulás, határjárás, őszi piac látogatása

Tartalma:

- A természetben bekövetkező változások folyamatos nyomon követése.
- Őszi termések, gyümölcsök vásárlása, étrendünk kiegészítéséhez (csalamádé, gyümölcssaláta).

November 1: Mindenszentek

Tartalma: Emlékezés a szentekre.

November 11: Szent Márton napja

Tartalma: Szent Márton életének megismertetése a gyermekekkel, felvonulás mécsesekkel a városban. Lakoma az óvoda udvarán.

November 19. Szent Erzsébet

Tartalma: Az Árpád-házi szent életének megismertetése a gyermekekkel, ünnepi lelki percek a csoportokban. Adományok gyűjtése, melyekkel segítjük a rászorulókat.

TÉL:

November vége: Advent kezdete

Tartalma:

- Adventi koszorú közös készítése, a gyertyák folyamatos meggyújtása.
- A gyertyák énekének elsajátítása.
- Az udvari Betlehem elkészítése.

December 4: Szent Borbála napja

Tartalma: Cseresznyeág hajtatása karácsonyra.

December 6: Szent Miklós napja

Tartalma: Mikulás érkezése, fogadása, a gyermekek dallal, verssel köszöntik, csomagosztás.

December 13: Luca napja

Tartalma: Búza ültetése Karácsonyra.

Karácsony: Urunk születésnapja

Tartalma:

- Karácsonyi hangulat megteremtése.
- Karácsonyi sütemények készítése szülőkkel, nagymamákkal közösen.
- Betlehemek elkészítése a csoportszobákba.
- Karácsonyt megelőző időszakban a gyerekekkel közösen a dekoráció elkészítése, kihelyezése (fenyőág, pattogatott kukorica, alma, szalma, csuhé, rafia, mézeskalács, gyertyák begyűjtése, készítése).

Karácsony heti események

Tartalma:

- Karácsonyi zene délelőtt és délután a folyosón.
- Fenyőfa díszítése, gyerekek megajándékozása.
- Csoportonkénti és óvodaszintű közös éneklés a fa körül, a folyosón.

Január 6: Vízkereszt – Háromkirályok ünnepe

Tartalma:

- Óvodánk névadójának ünneplése plakátokkal a hirdetőtáblán és szentmise látogatással a templomban.
- Háromkirályok rajz készítése, kiállítás a folyosón.
- Karácsonyi díszek leszedése a fáról, a dekorációs falról és a csoportokban.

Február 2: Gyertyaszentelő Boldogasszony

Tartalma: Ünnepi lelki percek a csoportokban – beszélgetés a fény jelentőségéről.

Február 3: Szent Balázs napja

Tartalma: Balázs áldás felvétele.

Február 6: Dorottya nap – alapítványi bálunk megszervezése

Tartalma: Az óvodás gyermekek szüleivel közös mulatság szervezése.

Farsang (Hamvazó szerda előtti időszak)

Tartalma:

- 1 héten keresztül, a vidámságé a főszerep, maskarákba bújunk, jelmezeket próbálunk, vetélkedünk, mulatozunk, majd az utolsó napon jelmezes felvonulással ünnepelünk.

TAVASZ:

Február - Március: Nagyböjt – Húsvét

Tartalma:

- A Katolikus Egyház legnagyobb ünnepe, Urunk halála és feltámadása.
- A bibliai történet megismertetése a gyermekekkel.
- A Húsvét megjelenítése a dekorációs falon és a csoportszobákban.
- Az ünnep népi hagyományának ápolása, locsolóvers tanítása, locsolkodás.

Március 12: Szent Gergely napja – iskolába hívogatás

Tartalma: Nagycsoportosok érdeklődésének felkeltése az iskola iránt, volt óvodásaink ellátogatása a nagyokhoz.

Március 15: Nemzeti ünnep

Tartalma:

- Megemlékezés a 48-as emlékműnél.
- Helytörténeti kiállítás megtekintése a Múzeumban.

Március 19: Szent József napja – óvodánk védőszentje

Tartalma: Az édesapák köszöntése.

Április 24: Szent György napja – Egy gyermek - egy palánta

Tartalma: Óvodánk udvarának díszítése nagyanyáink virágaival.

Anyák Napja – Mária Mennyei Édesanyánk

Tartalma: Az Édesanyák köszöntése, Mária mindannyiunk édesanyja (megjelenítés a faliújságon és a csoportokban).

Tavaszi tájmegismerő kirándulások

Tartalma: Az adott környezet állatvilágának, növényvilágának, kultúrájának megismerése.

Gyermeknap

Sok játékos elemmel kedveskedünk a gyermekeknek (arcfestés, hajfonás, népi játékok…) Meghívjuk a Rendőrséget, akik közlekedési vetélkedőt szerveznek az óvodásoknak.

Urunk mennybemenetele:

Tartalma: Lelki percek és hittanóra keretén belül megemlékezés a mennybemenetelről.

Pünkösd – A Szentlélek eljövetele

Tartalma: A Szentlélek, mint Isteni segítő, aki mindig velünk van, ennek megértetése a gyermekekkel.

NYÁR:

Úrnapja:

Tartalma: Közös szentmise látogatás, a dolgozók részvétele a virágszőnyeg készítésben, a gyermekek részvétele a szentségi körmeneten, virágszórás.

A nagycsoportosok ballagása

Tartalma: Nagyok búcsúja az óvodától, kicsik búcsúja a nagyoktól.

Június eleje: Te Deum

Tartalma: A tanév értékelése, zárása.

Augusztus 15: Nagyboldogasszony ünnepe – templomunk titulusa

Tartalma: A családok részvétele templomunk búcsúi ünnepségén.

Augusztus 20: Szent István király

Tartalma: Államalapító Szent István királyunkra emlékezés a faliújságon.

5.3. Játék

Célunk:

Játékunk legyen szabad, spontán, önkéntes és elmélyült. Legyen jellemzője a kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. A jó légkörű játékban a néphagyományőrző tevékenységek által jussanak érzelmi többlethez. Cél, a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Feladataink:

A katolikus óvodapedagógus feladata a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése.

Feltételek megteremtése:

- élményszerzés
- idő (napirendben konkrétan megjelölve)
- tér (tartalomhoz igazodva)
- eszköz (félkész, szimbolikus)
- légkör (nyugodt, derűs, bizalmat sugárzó, biztonságot adó)
- szokás-szabályok kialakítása
- indirekt játékirányítás, tudatos jelenlét (ötletadó képesség)
- közösségi életbe való bekapcsolódás képessége
- helyzet felismerési képesség (a gyermekek játékkal kapcsolatos jelzéseinek szinkronizálása, majd döntések előkészítése)
- játék produktumának tisztelete
- támogató jelenlét
- pedagógiai optimizmus
- kreativitás ösztönzése, támogatása
- értékelés

Tartalma:

A napirendi tevékenységek közül a játékra fordítjuk a legtöbb időt, kitüntetett szerepet szánunk neki.

A szabad játék túlsúlyát érvényesítjük az óvodapedagógus tudatos jelentétével.

Az indirekt játékirányítás módszerével alakítjuk a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan kell, hogy legyen.

A nevelési évet megelőzően kialakítjuk a csoportszobákban az állandó játszóhelyeket (például: építő, babaszoba).

A mindennapok során lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek játékuknak megfelelően alakítsanak ki játszóhelyeket a csoportszobában.

Játékukhoz kész, félkész és szimbolikus eszközöket használhatnak.

Játékukat változatossá tesszük a természetes anyagokkal és a belőlük készült eszközökkel.

Játékukat a pszichikumot, kreativitást fejlesztővé, erősítővé és élményt adóvá tesszük.

A játék az a terület, amelyen át az anyanyelv eljut a gyermekhez. Népi játék, drámajáték, bábjáték, szituációs játék, vagy akár a tánc, a zene mind-mind nagyon fontos területei a kommunikációnak.

A külső világ rendkívül sok csillogó-villogó elemmel van tele: a fény, a víz, a föld, a tűz, a levegő és ezek összekapcsolódásai, játékai. A gyermek belső világában, milyen belső kép jelenik meg az, mint a külső világ egyedi, különleges lenyomata.

3-4-(5) éves korban:

a) gyakorlójátékok:
   - ismétléses, cselekvések közben anyagok, eszközök megismertetése
   - szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok, ritmusjátékok-, egyszerű szabályjátékok – játékszabályok megismertetése, elfogadtatása

b) szerepjátékok:
   - egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban)
   - jellegzetes cselekvések, műveletek gyakoroltatása

c) barkácsolás:
   - játékjavítások, közreműködések apró hibaelhárításokban óvodapedagógusi irányítással

d) dramatizálás, bábozás:
   - bábmozgatási kísérletek
   - hangutánzások

e) építő, konstruáló játékok:
   - összerakosgató, összeszerelhető játékok, egyéni elképzelések alapján

(4)-5-6-7 éves korban:

a) gyakorlójátékok:
   - a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyermekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

b) szerepjátékok:
   - játékszabályok betartása, elfogadtatása
   - a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba

c) barkácsolás:
   - játékok egyszerű javítása
   - játékok készítése
   - ajándéktárgyak készítése

d) dramatizálás, bábozás:
   - bábkészítések

- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás)

e) építő, konstruáló játékok:

- összerakosgatások, szerelések egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével)

f) szabályjátékok:

- verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenység során önálló szabálykövetés

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség megismerésére törekszik, ehhez sok segítséget nyújt számára a gyermeki játék. A „játékból való olvasni tudás" empátiát, tapintatot, intelligenciát igényel.

A gyermekek személyiségének sajátosságait – megfelelő módszerekkel, sokoldalúan – elsősorban a játékukon keresztül tárja fel.

Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremt.

Megerősítő viselkedésével alakítja a csoportban a toleranciát, elfogadja a magányos vagy az agresszív, azaz eltérő viselkedésű gyermekeket. A felnőtt beavatkozása csak mintaadás, megoldási lehetőségek felállítása, választhatóság, valamint a testi épség megőrzése szempontjából indokolt.

A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli.

Munkájában figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi hátteréből adódó sajátosságait.

Az óvodapedagógus beleérző képessége ad eligazítást abban, hogy az adott gyermeki játék igényli-e az újabb ötletet vagy eszköz adását.

Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élménygazdag tevékenység, program során. Az együttes játékban az óvodapedagógus lehet egyenrangú játszótárs, alárendelt, irányított, vagy mintaadó modell. Mintaadása a gyereket utánzásra készteti.

A gyermeki önállóság a játék szabadságában teljesedik ki, az óvodapedagógus ezt tiszteletben tartja, a gyermekekkel közösen felállított szabályokkal együtt. A játékszabadság nélkülözhetetlen elemei a szabályok, szokássá válásukkal megteremtik a játéktevékenység nyugalmát a teremben és az udvaron.

Az óvodapedagógus tudatosítja a szülőkben a játék személyiségfejlesztő hatását.

A pedagógiai munkát segítő feladata

A játék nyugalmának, feltételrendszerének biztosítása. Az eszközök balesetmentességének biztosítása. Az eszközök javítása. A nyugodt, kiegyensúlyozott játék tárgyi feltételeinek biztosítása.

5.4. Verselés, mesélés

Célunk:

Mondókák, versek, mesék hallgatásával az irodalmi élmények érzékeny, aktív befogadásának elősegítése.

Változatos irodalmi élmények nyújtásával a gyermekek érdeklődésének felkeltése a népköltészet iránt.

Keresztényi tudatuk erősítése bibliai történetek megismertetésével.

Feladataink:

Igényesen állítjuk össze a felhasznált irodalmi anyagot.

A gyermekek nyelvi és gondolati kifejezőképességét fejlesztjük az óvodapedagógus előadásmódja által.

Erkölcsi értékítéleteiket alakítjuk a népszokásokhoz fűzött mesékkel, elbeszélésekkel, történetekkel.

A mesehallgatáshoz nyugodt légkört biztosítunk.

Megéreztetjük gyermekeinkkel a magyar nép humorát.

Ösztönözzük a gyermekek saját vers- és mesealkotását, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő megjelenítését.

Tartalma:

A nevelési év folyamán havi rendszerességgel összeállítjuk az irodalmi anyagot.

A mese, vers, mondóka anyagát leginkább a népköltészet tárházából, valamint klasszikus és kortárs irodalmi anyagból válogatjuk.

Kialakítjuk a csoportszobának azt az állandó helyét, ahol adottá válik a mesehallgatás.

Felmérjük a művek megjelenítéséhez szükséges eszközöket.

Memorizáljuk a mese szövegét.

Rendkívül fontos területe a gyermekek fejlesztésének. A verseken és a meséken túl hatalmas a jelentősége a mondókáknak. A mondókákban a játék a szavak mögött van. A ritmus és a játékosság örömet szerez a gyermekek számára, ezért is szeretik ismételgetni. Az ismételgetés alkalmával újra, meg újra átélik az örömet, az élményt, és ez biztonságot is jelent a számukra.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Szívesen ismételgetik a verseket, ritmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak társaik és maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni és azt mozgásban megjeleníteni.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Az óvodapedagógus a verselést és a mesélést kötetlen formában szervezi, épít a gyermekek által kialakított spontán helyzetekre, de kezdeményez maga is. Ennek a tevékenységi területnek a fejlesztését gondos anyagválogatás előzi meg.

Jó, ha az irodalmi élmény nyújtásának állandó helye van, ahol a gyermekek által használt mesekönyvek, hangszerek, bábok, dramatikus kellékek helyezhetők el.

Az óvodapedagógus megteremti a meséléshez szükséges családias, szeretetteljes légkört. A mesemondást és a befogadást nem zavarják külső, elterelő ingerek. Az óvodapedagógus egész lénye árasztja azt, amit közvetíteni akar. Szemkontaktust teremt, mesélése hatására a gyermek belső képet alkot. A kötetlen jellegű kezdeményezés, a rendszeresen visszatérő hangulatkeltő elemek (furulyaszó, gyertya, stb.) és a gyermeki várakozást kielégítő irodalmi élmények hatására a gyermekek mindennapos igényévé válik.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Segítséget nyújt az óvodapedagógusnak a megfelelő hely kialakításában, majd annak rendben tartásában.

Részt vesz az eszközök karbantartásában, javításában, előkészítésében.

5.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés a *zenei anyanyelv* megalapozásához járul hozzá 3-7 éves korban. Az ember ősi kifejezési formája, a zene. A természet hangjain túl az emberi hang a forrása. Az óvodapedagógus tiszta éneke elengedhetetlen a gyermekek között. A zenei nevelés felkelti a gyermekek érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai érzéküket. Segít megélni az alacsonyabb és a magasabb rendű érzelmeket.

Célunk:

Énekeljenek szívesen, érezzenek rá a közös éneklés, a közös játék örömére.

Ismerjék meg a magyar népzenét, népi énekes játékokat, valamint kapjanak ízelítőt más népek dalaiból, az egyházi zenéből, a vallási tartalmú énekekből, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokból.

Feladataink:

A felhasznált zenei anyagokat igényesen, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően válogatjuk.

A gyermekek zenei képességeit fejlesztjük mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készségfejlesztő játékokkal.

Népi gyermekjátékokkal, néptánccal formáljuk mozgáskultúrájukat.

A vallási tartalmú énekekkel közös imádságok megszervezése.

Tartalma:

A nevelési év folyamán havi rendszerességgel összeállítjuk a zenei anyagot, melyben a népi mondókák, népi énekes játékok hangsúlyos szerepet kapnak.

Felmérjük az énekes játékokhoz és a készségfejlesztéshez szükséges eszközöket.

A népdalok közül ugyanazt a változatot ismertetjük meg a gyerekekkel.

Megismertetjük velük a hangterjedelmüknek megfelelő katolikus dalokat, illetve zenehallgatás alkalmával gyakran válogatunk az egyházi énekek közül.

3-4 éves korban

Elsősorban egy-és kétszemélyes játékokat játszunk (hócögtetők, lovagoltatók, tapsoltatók, sétáltatók, simogatók, hintáztatók).

A dalok és a körjátékok főleg sor, lánc, utánzás, szerepcserés játékok.

<u>Ritmusérzéküket fejlesztjük:</u>

- az egyenletes lüktetés változatos érzékeltetésével és az egyszerű ritmushangszerek alkalmazásával (dob, ritmuspálca)

<u>Hallásukat fejlesztjük:</u>

- magas-mély reláció beszéden, éneken (oktáv távolság) térbeli jelzéssel
- halk-hangos megkülönböztetése beszéden, éneken, zörejen

- hangszínek megfigyelése: emberi hangok, zörejhangok, ütős hangszerek

4-5 éves korban

Csoportos jellegű játékokat játszunk (körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó).

Ritmusérzéküket fejlesztjük:

- egyenletes lüktetés járással, tapssal
- dalok, mondókák ritmusának kiemelése
- gyors és lassú beszéd, ének, mozgás: tempótartás képessége
- dob, cintányér, háromszög, maguk készítette hangszerek használata
- ritmus- és dallamvisszhang

Hallásukat fejlesztjük:

- magas-mély reláció (oktáv, kvint távolság) térbeli jelzéssel
- halk-hangos megértése, zenei tevékenységeken alkalmazzuk egyénileg is
- dal felismerése dúdolásról vagy hangszerjátékról
- dallambújtatás előkészítése halk-hangos motívumok váltakozásával
- finomabb zörejek és egymás hangjának felismerése, a természet, környezet zörejeinek megfigyelése

5-6-7 éves korban

Bonyolultabb mozgást, szervezést igénylő játékok (kergetők, párválasztók, párbeszéd, felelgetős, szerepcsere, kifordulós kör, leánykérő, lakodalmas, kapus-, híd játék).

Ritmusérzéküket fejlesztjük:

- egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetése, összekapcsolása
- dalritmusok különbsége, kapcsolata, dalritmusok kiemelése, dal felismerése ritmusról
- gyors és lassú különbsége gyakorlatban, önálló irányváltással is, tempótartás óvodapedagógus nélkül is
- esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulatok
- hangszerek egyéni, változatos használata (dob, háromszög, cintányér) a dalokhoz alkalmazva
- motívumhangsúly kiemelése tapssal, járással, játékos mozdulatokkal, ritmus- és dallamvisszhang
- zenei kérdés-felelet kitalálása (motívumonként), mondókára dallamkitalálás
- saját szöveg, mese éneklése

Hallásukat fejlesztjük:

- a halk és hangos különbsége más fogalompárokkal összekötve énekes gyakorlatban
- dal felismerése jellegzetes kezdő vagy sajátos belső, illetve záró motívumról is

- dallambújtatás rövidebb és hosszabb egységekkel, belső éneklésnél is folyamatos tempóban
- motívum visszaéneklés kitalált szöveggel csoportosan, egyénileg is
- sokféle zörej és zenei hang, egymás hangjának felismerése, kis eltéréssel zaj
- iránya, távolsága, közeledés, távolodás

A zenehallgatás anyagának válogatásakor igényességre törekszünk. Élő előadásmódban szólaltatjuk meg a magyar népdalokat.

A zenehallgatásban felkeltjük érdeklődésüket az egyházi zene iránt.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Élvezettel figyelnek a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- A pozitív élmények hatására igénylik a népi kultúránk kincseit.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Az óvodapedagógus szeressen, és tisztán tudjon énekelni, rendelkezzen hangszeres tudással, mert zenei műveltsége, a zenéhez való viszonya és zenei aktivitása meghatározza a gyermek zenei neveltségi szintjét.

A gyermekkel való ismerkedés során, a személyes kontaktus létrehozásában, az óvodai környezet elfogadtatásában nyújt segítséget az éneklés.

A mindennapos éneklés az óvodapedagógus belső igényéből fakad. Rendkívül fontos módszertani kulturáltsága és naprakészsége, a dalanyag igényes válogatása.

Az óvodapedagógus lehetőséget teremt a gyermek zenei önkifejezésmódjának gyakorlására. A tanult mondókák, dalok, gyermektánc elemek gyakorlása mellett segíti az egyéni improvizációs megnyilvánulásokat: szövegben, dalban, ritmikus mozgásban, táncban.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Átrendezi a termet, kiszellőztet és segít előkészíteni az eszközöket, melyeket a körjátékhoz, a tánchoz, illetve a készségfejlesztésekhez használ az óvodapedagógus.

5.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk:

A gyermekek ismerjék meg a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket őrző technikákat és eszközöket.

A gyermekek kézügyességének, vizuális alkotókészségének, természet-szemlélésének és esztétikai igényének kialakítása.

A vallásos témák megjelenítése.

Feladataink:

A gyermekek megismertetése a különböző természetes anyagokkal.

A kreativitást fejlesztő anyagok formai változatosságának, alakíthatóságainak megismertetése.

A térlátás és a térben való tájékozódás fejlesztése.

A kompozíciós készség fejlesztése térben és síkban.

A díszítőkedv fokozása, díszítőérzék gazdagítása, szín- és formaritmus kialakítása.

Szem-kéz koordináció fejlesztése.

Esztétikai érzék és ízlés formálása.

Tartalma:

A különböző manipulációs tevékenységekhez kényelmes körülményeket biztosítunk.

Az ábrázolás eszközeit állandó, a gyermekek számára jól elérhető helyen tároljuk, melyekkel a nap bármely szakában alkothatnak.

Fontos felkeltenünk a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyát, élményszerzéssel biztosítjuk fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségeit.

A népi, a képző- és iparművészeti alkotásokkal való találkozásokkal gazdagítjuk és fejlesztjük képi látásmódjukat, kifejezőképességüket, ízlésüket.

Környezetünk alakításában törekszünk a természetes, jó minőségű anyagok használatára a csoportszobák díszítésében.

A gyermekek valamennyi alkotását értékként kezeljük.

A családdal való folyamatos kapcsolattartással a szülőket is ösztönözzük arra, hogy tegyék lehetővé gyermekeik számára az otthoni ábrázolást.

A gyermekeket, a családokat bevonjuk az eszközök és a természetes anyagok gyűjtésébe folyamatosan az egész év során. Megismertetjük azok tulajdonságait és a megmunkálásukhoz szükséges alapvető technikákat.

Az ábrázolás, ugyanúgy, mint a hagyományok és a zene, magával ragadja a kisgyermeket, a beszéd hatására megjelent belső kép egyik leképeződési formája, megjelenési módja az általa létrehozott alkotás.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Az óvodáskor végére képessé válnak a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai, alaki jellemzők megjelenítésére.
- A képi kifejezésük, a formaábrázolásuk változatos eszközeit biztonsággal használják.
- Többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Ábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkozunk a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Munkáikról szóbeli véleményt alkotnak.
- Megfigyeléseik, elképzeléseik alapján tudnak formákat mintázni.
- Önállóan és csoportmunkában is képesek egyszerű játékokat, maketteket, kellékeket készíteni, valamint alkalmazni a megismert technikákat.
- Késztetést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják.

Az óvodapedagógus a folyamatban

A változatos tevékenységek gyakorlása során nem feledkezik el a gyerek rajzában megnyilvánuló jelzések követéséről, nem hagyja, hogy rajzolása sémává merevedjék. A gyerek az ösztönös firkálástól a vizuális percepciója hatására újat alkot, és ez vezeti el a tudatos rajzolásig.

Épít a gyermek kíváncsiságára, megadja számukra a választás lehetőségét anyagban, témában, technikában, vagy mindháromban. Egyénileg megerősítően nyújt segítséget a gyermek továbbfejlesztése érdekében.

Az óvodapedagógus a foglalkozásokat kötetlen formában szervezi, kezdeményez, de épít a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára.

A vizuális tevékenységek lehetőségét egész nap biztosítja a gyermekek számára.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Segítséget nyújt az óvodapedagógusnak a megfelelő hely kialakításában, az eszközök előkészítésében, majd a munka végeztével a környezet rendbetételében.

5.7. Mozgás

Célunk:

A mozgás hatására a gyermekekben fontos személyiségjegyek alakuljanak ki és erősödjenek meg, mint a bátorság, a kitartás és a fegyelmezettség.

A torna és a mozgásos játékok hatására alakuljon ki térben való tájékozódásuk, helyzetfelismerésük, döntés- és alkalmazkodó képességük.

Feladataink:

A gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás kialakítása.

Életkori sajátosságukból fakadó nagy mozgásigényük kielégítése.

Az egészséges versengés szabályának kialakítása.

Testséma és mozgáskoordináció fejlesztése.

A mozgásműveltség fejlesztése a népi mozgásos és egyéb játékok által.

Rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás.

A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.

Tartalma:

A gyermekek mozgásához szükséges feltételeket biztosítjuk.

A gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni fejlődési ütemének, fizikai, pszichikai adottságainak figyelembevételével tervezzük, szervezzük mindennap mozgásfejlesztésüket.

Óvodánk udvarát igyekszünk úgy alakítani, hogy a gyermek sok mozgásingernek legyen kitéve (mászás, ugrás, egyensúlyozás, stb.).

Mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása.

Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása az udvaron és a csoportszobában.

Közös programokat szervezünk a szülőknek, ezáltal is befolyásoljuk szemléletmódjukat.

„A különböző testrészek egyidejű mozgatása fokozott szellemi tevékenység is. Ezért a gyermekek testképzésénél először a figyelem központjába kisebb elhatárolt mozgásfeladatokat adunk a fizikai és szellemi érettségnek megfelelően… A szépség törvényei szerint megformált mozdulat nemcsak a külső hatásában harmonikus, hanem belső harmóniát is teremt, visszahat művelőjére, testben és lélekben finomít és fejleszt!" (Berczik Sára)

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékban.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- Célba dobnak egykezes felsődobással.
- Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Tapasztalatokat szerez a család mozgáskultúrájáról, a gyermekek mozgásfejlettségi szintjéről. A mozgásszükséglet kielégítéséhez olyan feltételeket teremt, amelyben a gyerek mozgásöröme, aktivitása kiteljesedik.

Az óvodapedagógus mozgásos játékokat kezdeményez a játéktevékenység során, céltudatosan szervezi a népi mozgásos játékokat a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

A gyermekek testséma alakítását kiemelten kezeli és odafigyel a fiúk küzdőszellemének fejlesztésére.

A szervezett testnevelés fejlesztő hatását tudatosan tervezi.

A pedagógiai munkát segítő feladata

A testneveléshez szükséges eszközök állapotának ellenőrzése, pormentesítése. A gyermekek átöltöztetése a testnevelés foglalkozásokhoz, valamint az eszközök előkészítése.

5.8. A külső világ tevékeny megismerése

5.8.1. Környezeti nevelés

„Lenn az Alföld tengersík vidékin
Ott vagyok honn, ott az én világom;
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom.”
Petőfi Sándor: Az Alföld

Célunk:

A gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről életkoruknak megfelelően.

A szülőföldhöz való kötődés alapjaként ismerjék meg szűkebb (Hortobágy és vidéke) és tágabb (Alföld, Magyarország) környezetüket.

Feladataink:

Törekszünk a környezeti nevelésben mutatott jártasságra, a fenntarthatóság értékrendjének a hiteles képviseletére és a környezettudatosságra.

A természeti és a szűkebb lakókörnyezethez való pozitív érzelmi viszonyulás megalapozása.

Az élő és élettelen világ megismerése, megszerettetése, nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeinek megláttatása.

Érzelemgazdagítás a természethez kapcsolódó hagyományőrző tevékenységekkel.

A magyar nép hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása a helyi népszokások felelevenítésével.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.

Tartalma:

A valós élethelyzetekben alkalmat adunk a tapasztalatok gondolkodtató megbeszélésére, a személyes beszélgetésekre, a gyermek szókincsének, nyelvi kifejező készségének fejlesztésére.

Tervezéskor a helyi adottságokból a gyermekek gondolkodásának fejlettségéből indulunk ki.

Az évszakok változásából fakadó, időjárás megfigyelő tapasztalatszerzéseket végzünk egy-egy jeles naphoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásaival fűszerezve.

Az időjárás változásaiból fakadó, – a hagyományos népi életmódot utánzó – környezetalakító munkálatokat biztosítunk (például: palántázás, csíráztatás, veteményezés).

Rendszeres környezetmegismerő sétákat, tájmegismerő kirándulásokat szervezünk.

Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a Tisza és élővilágának megismertetésére, megszerettetésére (növény és állat meghatározások a Morotva parton).

Felfedeztetjük velük az alföldi táj szépségeit, a puszta rejtelmeit, a növények és az élőlények csodálatos összhangját.

Látogatásokat szervezünk a Tisza partra, a Tiszaigari arborétumba, a Hortobágyi Nemzeti Parkba, a Madárkórházba, a Górés tanyára.

Megismertetjük a gyermekeket a felnőttek munkájával, szüleik tevékenységével (például: fazekasműhely, kosárfonó látogatás).

Érzékeltetjük a család összetartozását, erősítsük nemzeti identitásunkat, katolikus hitünket.

Ellátogatunk a közvetlen környezetünkben található közintézményekbe (Posta, Múzeum, Iskola, stb.).

Megismertetjük a környezetünkben élő állatokat, azok életmódját.

Képekről, diákról, könyvekből megismerkedünk a vadon élő és távoli tájak állataival.

Ismereteiket bővítjük a szárazföldi, vízi, légi közlekedéséről. A szárazföldi és vízi közlekedési eszközökről közvetlen módon szerzünk tapasztalatokat.

Megalapozzuk a környezettudatos magatartásukat (szemetelés, hulladékgyűjtés).

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Gyermekeink különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik az egyes évszakok jellegzetességeit.
- Képessé válnak a természet csodáinak észrevételére.
- Segítségünkkel megtanulják, szépnek látni a természetet, ha szeretik, vigyázni fognak rá és gondozni fogják.
- Megalapozottá válik környezettudatos magatartásuk.
- Ismerik a növény szót, környezetük növényeit, azok gondozását. Tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel kapcsolatos munkákat (szüret, szántás, aratás).
- Ismerik a háziállatokat, vadon élő állatokat, madarakat, bogarakat. Az általunk ismert állatokat csoportosítják élőhelyük szerint.
- Az élővilág sokoldalú megfigyelésével a gyermekek eljutnak annak belátásához, hogy a természetet óvni, védeni kell.
- Gyermekeink szűkebb környezetükben jól tájékozódnak, ismerik a környezetükben lévő intézményeket és rendeltetésüket.
- Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét.
- Ismerik hazájuk, városuk, folyójuk nevét.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Kialakul a beszédhelyzet és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Az óvodapedagógus környezethez, természethez fűződő viszonya, értékrendje minta a gyermek és a szülő számára. A gyermek környezetét aktívan, kedvvel alakítja. Természetes számára, hogy a nagy egyházi ünnepek előtt közös „nagytakarítást" tartanak a csoportszobában és tisztogatják asz udvart is. A tiszta rendezett környezet a tiszta rendezett lélek megteremtésére ösztönöz.

Törekszik a teremtett világ sokoldalú megismerésére. Az élősarokban lévő növények gondozása, a közösen ültetett magvak, hajtatott növények ápolása mind-mind segíti a megismerési folyamatot, valamint a felelősségérzet kialakulását.

Az óvodapedagógus a kezdeményezője a családokkal történő együtt munkálkodásnak:
- szülők munkahelyének látogatása,
- növények ültetése,

- állatok megtekintése,
- közös kirándulások.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető.

A téma megjelenik a tervezésben és a tevékenységekben, nyomon követhető a gyermeki dokumentumokban.

Az óvodán kívüli tevékenységek (megfigyelések, stb.) alkalmával a gyermekek a gyakorlatban tevékenységhez kötötten alkalmazzák a téma elemeit.

Az első ember biztosan az őt körülvevő világ megismerése után alkotott fogalmakat a tárgyakról, jelenségekről, a dolgok tulajdonságairól, tehát ez egy örök kapcsolat a szókincs fejlődés és az ember fejlődése között.

A gyermekek a környezetükkel való aktív kapcsolatukban nemcsak érzékelik, de meg is élik a szépet. Az óvodapedagógus ráhatására a környezetvédelmet, a környezet higiénét, a fenntarthatóság fontosságát.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Munkája példa a gyermekek és a szülők előtt. Hogyan dolgozik, hogyan viszonyul az őt körülvevő teremtett környezethez.

Gondosan előkészítve, szervezetten vesz részt a növények és a környezet ápolásában, a kirándulásokon.

A szükséges eszközöket körültekintően válogatja ki.

5.8.2. Matematikai nevelés

Célunk:

Pozitív viszony kialakítása a későbbi matematikai tanuláshoz.

Feladataink:

Lehetőséget teremtünk a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.

Fejlesztjük problémamegoldó gondolkodásukat.

Felkeltjük a gyermekek matematikai érdeklődését, megláttatjuk az ok-okozati összefüggéseket, a környezet mennyiségi, formai, kiterjedésbeli relációit.

Tartalma:

A gyermek óvodába kerülésekor felmérjük ismereteit, készségeit, képességeit, és igyekszünk azokat legjobb tudásunk szerint fejleszteni.

Biztosítjuk a matematikai ismeretszerzés tárgyi eszközeit.

A matematikai nevelés terén két szintet jelölünk meg:

- Bevezetés a matematikába (általában a gyermek 5. életévéig tart). Ebben az időszakban indirekt módon a játékukban, mindennapi tevékenységükben létrejövő szituációkból adódó lehetőségeket használjuk föl matematikai ismeretek nyújtására. Minden tevékenység hordoz matematikai tartalmat.
  - Például: Mézeskalács-sütés: sorba rendezés, súly, mérés, nehéz-könnyű, számlálás…
  - Szövés-fonás: hosszú-rövid, vastag-vékony, keskeny-széles, periodikus sor, stb.
  - Babaszobai játék: tőszámnév, sorszámnév, párosítás, kiegészítés, csoportosítás, kisebb-nagyobb, stb.
  - Építőjáték kiterjedések, kisebb-nagyobb, alacsonyabb-magasabb…
  - Minden tevékenységet átgondolunk, megkeressük bennük a matematikai tartalmakat, tudatosan figyelve alkalmazzuk azokat a tapasztalataik, ismereteik bővítésére.
- Második szint az intenzív fejlesztés szakasza (az 5-7. életévben), amelyben az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok szerzését segítjük elő. Fejlesztjük problémamegoldó gondolkodásukat.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Képesek mennyiségek összehasonlítására, szétválogatására, bontására, összemérésére és elemek sorba rendezésére.
- Tájékozódnak térben, síkban.
- Tárgyakat meg tudnak számolni legalább 10-ig.
- Ismerik, helyesen használják a helyeket kifejező névutókat.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Személyes példamutatásával felkelti a gyermekek érdeklődését a matematikai tevékenységek iránt. Olyan helyzeteket teremt, amelyben minden gyermek örömmel mér, viszonyít, számol, összehasonlít.

Fejleszti matematikai képességeiket, készségeiket. Érdekes eszközöket használ, amelyek motiválják a gyermekeket és játékosan tanítják meg őket a különféle feladatok elvégzésére.

A játéktevékenység során kihasznál minden lehetőséget ennek a tevékenységi területnek a fejlesztésére, nem erőltet, de megpróbál olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a matematikai készségeik fejlődnek és egyre magasabb szintre jutnak el. Épít a gyermekek ez irányú, természetes kíváncsiságára.

Miközben a gyermekekkel megismerő, problémafelvető és megoldó tevékenységeket folytatunk, fejlődik verbális kifejező készségük. A matematikai tartalmú fogalmakkal bővítjük szókincsüket, az ismeretek között fennálló relációk fejlesztik a térbeli megjelenítést.

A pedagógiai munkát segítő feladata

A megfelelő, nyugodt környezet biztosítása, az eszközök előkészítése, tisztán tartása, majd visszapakolása.

5.9. Munka jellegű tevékenységek

Célunk:

A gyermeki munka megszerettetése, melyen keresztül olyan készségek, képességek és tulajdonságok alakulnak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermek társas kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Hagyományőrző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az elvégzett munka megbecsülésére nevelés.

Feladataink:

Megfelelő feltételeket biztosítunk a különböző munkajellegű tevékenységekhez.

Megalapozzuk felelősségérzetüket, kitartásukat.

Megéreztetjük velük a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömét.

Közelítjük az óvoda és a család munkával kapcsolatos elvárásait.

Kialakítjuk a munkavégzéshez szükséges attitűdöket.

Tartalma:

Megfelelő munkaeszközöket biztosítunk (célszerűség, méret, anyag), és azokat folyamatosan rendben tartjuk.

Különböző munkalehetőségekről gondoskodunk, melyet tudatos pedagógiai szervezés kísér („amit csak tud, a gyermek végezzen").

Elegendő időt nyújtunk a munka elvégzéséhez.

A rendelkezésünkre álló térben megfelelő helyet teremtünk, ahol az adott feladatot kényelmesen önmagukat és másokat nem akadályozva elvégezhetik.

Nyugodt, békés légkörben a gyereket önállóan tevékenykedtetjük, de bármikor kérhetnek segítséget egymástól és a felnőttektől.

Szükségletekből fakadó tennivalóink:

3-4-(5) éves korban

- önkiszolgáló munka
  - alkalomszerű munkák:
  - egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvodapedagógusi segítséggel
  - megbízatások önkéntesség alapján
  - ünnepi készülődések (ajándéktárgy készítés, díszítő munkák)
  - udvar és teremrendezések (kisebb játékok helyretétele, szállítása, rendrakás)
  - üzenetátadások (épületen belül)
- növények gondozása:
  - megfigyelő tevékenységek irányítással
  - közreműködés növényápolásban óvodapedagógusi segítséggel
  - segítségadás társaknak

5-6-7 éves korban

- naposi munka:
  - étkezés előkészületeinek teendői
  - terem és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök előkészítése, elrakása)
- alkalmi munkák, feladatok:
  - üzenetközvetítés
  - rendrakás, tisztogatás, kisebb javítások
  - ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is
  - segítségadás a kisebbeknek kérésére és önálló indítatásra
- növények gondozása:
  - folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, gyomlálás)
  - évszakokhoz kapcsolódó munkák (előkészítő és betakarítási munkában való részvétel)
  - környezetrendezések
  - gyűjtőmunkák (a gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése)

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesíthetik.
- Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- A gyermeki munkavégzés közben olyan fogalmakat tanulnak meg, melyek később segítenek nekik eligazodni a felnőttek világában.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Az óvodába lépő gyermekeknél felméri az önkiszolgálás szintjét. A szülőket arra ösztönzi, hogy a gyerek otthon is gyakorolja az önkiszolgálás és a családért végezhető munkajellegű tevékenységeket.

Az óvodapedagógus személyesen mutat példát munkához való viszonyában a gyermekeknek, a munkatársaknak, a szülőknek.

Figyelembe veszi a gyermek fejlettségi szintjét, teherbírását. Az egyedüli próbálkozások mellett megmutatja a helyes munkafogásokat. A tevékenykedést beszéddel kíséri.

Odafigyel, hogy a nagyobb gyerekek segítőkészsége ne nyomja el a kisebb gyerekek önállóságra törekvését.

A pedagógiai munkát segítő feladata

A munkához való biztonságos eszközök előkészítése. A közös munkálkodás során a különböző munkafogások bemutatása, együttes gyakorlása.
A munkák balesetveszélyes részének elvégzése.

5.10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk:

A gyermek kompetenciáinak fejlesztése.
Az életkorhoz és egyéni képességekhez igazodó műveltségtartalmak közvetítése.
Változatos tevékenységekkel olyan jártasságok, készségek kialakítása, melyek alkalmassá teszik a gyermeket az iskolai munka elvégzésére.
A teljes személyiség fejlesztése, támogatása.
A felfedezés örömének megéreztetése a cselekvéses tanulás által.
Világos, egyértelmű a konkrét cselekvésre vonatkozó visszajelzések adása.

Célunk, hogy gyermekeink szívesen beszéljenek, legyenek nyitottak, közlékenyek, őszinték és a hallási figyelmüket a beszédhangra irányítsák.
Fontosnak tartjuk, hogy lehetővé tegyük számukra a zökkenőmentes iskolakezdést. Ennek érdekében a következőkre kell figyelnünk:

- Prevenciós tevékenységre, mely a gyermek fejlesztésére irányul és a beszédfejlesztésre, mely a családból hozott kommunikációs hátrányokat leküzdi.
- Játékos tanulásra, melyen belül biztosítjuk a fokozatosságot, a szemléletességet, hangulatosságot, játékos élményeket.
- Az egyén eltérő fejlődési ütemét figyelembe vevő fejlesztésre.

- A gyermekben rejtőző adottságokra történő fejlesztésre, melyben fontos szerepet játszik a mozgás, a ritmus, a humor, az önkifejezés minden formája.

Vannak olyan gyermekek, akiknek már óvodáskorban tudatosan fejleszteni kell a beszédét, csak azért, hogy ne maradjanak el társaiktól. Ennek érdekében dolgozták ki – és használjuk mi is – a beszédhallás fejlesztésére irányuló játékokat, amelyek segítik az egyes beszédhangok pontos képzését és a differenciálást.

Óvodánkban az ismeretek nyújtását differenciált tevékenységek tervezésével és szervezésével valósítjuk meg. A különböző élethelyzetekben történő gyakorlást, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulást emeljük ki.

Feladataink:

A már meglévő ismeretek, élmények, tapasztalatok felhasználása a különböző tevékenységben, valamint további ismeretszerzés biztosítása.

A spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése mellett ezek különböző élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.

A gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva alakítjuk ki a hatékony tanulási képességeket.

Biztonságos, szeretetteljes, segítőkész, előítéletektől mentes, nyitott, különbözőséget toleráló légkört biztosítunk.

Olyan tanulási rendszert alakítunk ki, amelyben a tapasztalatszerzés folyamatos, az ismereteket összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban kapják.

A tervezésénél figyelembe vesszük a tanulásban résztvevő gyermekek egyéni fejlettségét.

Gazdag értékelési eszköztárat alkalmazunk, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével tudatosan választjuk ki a leginkább megfelelőt.

Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeljük a teljesítményeket, törekszünk a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.

Értékelésünkkel, visszajelzéseinkkel a gyermekek fejlődését segítjük és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervünket elkészítjük, módosítjuk.

A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat önállóan, reálisan elemezzük, értékeljük.

Pedagógiai munkákban olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

Tartalma:

Kötetlen és kötelező szervezeti formában, a játék adta lehetőségek összes alkalmával, valamint játékos helyzetek teremtésével, folyamatos időkeretben adunk lehetőséget a tanulásra.

A felajánlott tevékenységekben a differenciálás elvét érvényesítjük.

Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremtünk, például a csoportszoba elrendezésével. Párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítjuk a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.

Tekintettel vagyunk az egyéni szükségletekre, a fejlődés ütemére és az eltérő érdeklődésre.

A gyermekekben igyekszünk felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használjuk az IKT eszközöket is.

Az önálló tapasztalatszerzéshez – a játékhoz és egyéb tevékenységekhez – az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosítunk.

Elfogadó, megerősítő légkört teremtünk, melyben a gyermek számára az önkéntelen tanulás lehetősége az egész nap folyamán adott. Pozitív megerősítéssel, dicsérettel sikerélményhez juttatjuk, amelynek motiváló hatására tudatosan építünk.

Kudarctűrő képességük fejlődése érdekében megvárjuk, amíg ők kérnek tőlünk segítséget, illetve a helyzettől függően rávezetjük őket a probléma megoldására.

A gyermek számára megadjuk a lehetőséget, hogy tévedhessen, korrigálhasson minden negatív élmény nélkül. Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakítunk ki.

Lehetőséget biztosítunk kreativitásuk erősítésére, rászoktatjuk őket, hogy vállalják a felelősséget döntéseikért, amit szintén javíthatnak.

Azonosítjuk az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

Folyamatosan követjük és elemezzük a tanulási eredményeket és szükség esetén korrekciót hajtunk végre.

Az eredményeket felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

Az önértékelésben érintett pedagógusok az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejleszthető területek) megfelelően önfejlesztési tervet készítenek, a szükséges feladatokat ütemezik és végrehajtják.

Az intézményi önértékelés elvégzésére munkacsoportot szervezünk (BECS).

Az értékelést tények, adatok alapján tervezetten és objektíven végezzük.

Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosítjuk a nevelési-oktatási tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségeket, fejleszthető területeket.

Intézményünkben az ellenőrzések során született eredményeket elemezzük és értékeljük.

A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a céloknak megfelelően, logikusan építjük fel.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Elfogadó, megerősítő légkört teremt, épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket. Dicsérettel és pozitív megerősítéssel ösztönzi a gyermeket a megfelelő viselkedés elsajátítására.

Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.

Sikerélményhez juttatja és tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.

A gyermek önkéntelen tanulási sajátosságait figyelembe véve szervezi a játékos tapasztalatszerzés lehetőségeit.

A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt. Kihasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.

A vegyes életkorú csoportok által nyújtott tanulás lehetőségeit célszerűen szervezi, a foglalkozásokat szükség szerint kezdeményezi, alkalmazza a differenciálás elvét.

Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.

A családokkal való együttműködés során a szülőkkel elfogadtatja a gyermeki tanulás sajátosságait.

Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása és azok bevezetésének megtervezése.

Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segítik.

Az intézmény pedagógiai programjával összhangban alkalmazzák a korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat.

Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs óvodában indokolt alkalmazására. Célszerűen használja az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, projektor, fényképezőgép, laptop).

A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan céljainak megfelelően használja.

Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

Pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.

Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerezett tudására.

Az intézményben a gyermekek teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztésközpontú.

A vezető a folyamatban

A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat.

Beszámolót kér a gyermeki teljesítmények folyamatos helyi szinten alkalmazott megfigyelésén vagy mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a gyermekek fejlesztése érdekében.

Irányításával az intézményben kialakítják a gyermekek értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg.

Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.

A fejlesztő célú értékelés megjelenik a vezető saját értékelési gyakorlatában is.

A pedagógiai munkát segítő feladata

Figyelemmel kíséri a tanulás folyamatát, segítséget nyújt az előzetes szervezésben, valamint a különböző életkorú gyermekek játékában, amíg az óvodapedagógus vezeti a fejlesztést.

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak.

A gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A következőket mindenképpen szem előtt kell tartanunk:

- A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet.

- A testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség).
- A lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevésés és figyelem, megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről).
- A szövegértés szintje (megkülönböztetik a hasonló hangzású szavak tartalmát).
- Gazdag szókészletüket beépítik beszédükbe, képessé válnak az egészből a lényeges jegyek kiemelésére.
- Természetes lesz számukra a beszédfejlesztő gyakorlatok művelése.
- Olyan személyiségjegyekkel fognak rendelkezni, amelyek képessé teszik őket a társaik iránti figyelemre, a toleráns és a kulturált magatartásra.
- A szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte).
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében **speciális szakemberek segítségének igénybe vétele.**
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek a fejlettségüknek megfelelő intézményben kezdik meg iskolai életüket.
- Az iskolakezdésnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.

A várható szintek az óvodai nevelés általános feladatainál és az egyes tevékenységeknél részletesen kerültek megfogalmazásra.

A vezető a folyamatban

Ismeri a szakmai önértékelés modelljeit és eszközeit, felhasználja az eredményeit.

Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére.

Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében ismeri erősségeit és korlátait.

Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.

Az önreflexió során felülvizsgálja, elemzi egy-egy tevékenységét, döntését, intézkedését, módszerét, azok eredményeit, következményeit, szükség esetén változtat.

Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti.

Az óvodapedagógus szakma és az óvodavezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat.

Folyamatosan fejleszti vezetői felkészültségét, vezetői képességeit. Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)

A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban.

Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

6. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekvédelem széles körű tevékenység, amely magában foglalja azokat az intézkedéseket, tevékenységeket, amelyek a gyermekek egészségi ellátását, gondozását, testi szellemi, erkölcsi fejlődését hivatottak segíteni és biztosítani. A gyermekvédelem első legfontosabb jelzőrendszere az intézményünk, - mely óvó – védő funkciót lát el, hiszen a gyermekek minden problémája: éhség, agresszivitás, szorongás, ápolatlanság, stb. itt érzékelhető először.

A gyermekvédelmi munkánk célja:

- a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése,
- hátránykompenzálással, az egyenlő esélyek megteremtése.

Óvodánkban van gyermekvédelmi felelős, aki éves tervet készít. 1 fő szociális segítő heti rendszerességgel látogat el óvodánkba. a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatunk j, tapasztalatainkat esetmegbeszélések egyeztetjük.

Tapasztalataink:

A családok **nevelési módszerei sok esetben helytelenek**. A szülők ingerültek a napi gondok miatt, türelmetlenek a gyermekükkel.

A szülők **(alacsony vagy magas) iskolázottsága** is az okok közé sorolható.

A problémákkal küszködő családoknak az életéből **hiányzik a rendszeresség**.

A családokban az elvárási szint nincs összhangban a gyermekek teljesítményével és viselkedésével.

Ezek következményei (leggyakoribb tünetek) **óvodásainknál:**

- Kommunikációs zavarok

- Agresszivitás
- Pótcselekvések
- Képességbeli elmaradottságok
- Beszédhibák
- Fáradékonyság

A gyermekvédelmi munka célja:

Legyen természetes óvodásaink és a felnőtt dolgozók körében a „különbözőség elfogadása".

A megkésett fejlődésű és ingerszegény szociális környezetből érkező gyermekek önmagukhoz képest jussanak el a fejlődőképességük optimális fokához és időben részesüljenek lemaradásuknak megfelelő fejlesztésben, intézményünkben.

A cél érdekében a következők feladataink:

A megelőzés (prevenció).

A gyermeki-szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.

Rendszeres kapcsolattartás a gyermek szüleivel.

Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.

Együttműködés a gyermekvédelemben partner szervezetekkel (gyermekorvos, védőnő, Családsegítő és Gyermekjóléti Szakszolgálat, Gyámhivatal, stb.)

A családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése.

Egészségügyi szűrővizsgálat biztosítása (védőnői, fogorvosi, szemészeti, gyermekorvosi).

Feladataink az ok feltárás során:

A halmozottan hátrányos helyzet és a hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, dokumentálása.

A tünetek okainak megkeresése.

A helyi kritériumok alapján a gyermek halmozottan hátrányos helyzetének, illetve hátrányos helyzetének megkülönböztetése.

Feladataink az okok megszüntetése során:

A felzárkóztatás megszervezése (óvodapedagógusok a gyermekvédelmi felelőssel együtt).

Egyéni tehetséggondozás.

Induló hátrányok csökkentése, egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése.

Szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltéséhez.

A gyermek szociális helyzetének figyelemmel kísérése.

Szakemberek bevonása a problémák típusainak megfelelően (logopédus, pszichológus, védőnő, stb.).

Együttműködés konkrét esetekben a szülőkkel.

Az óvoda – mint jelzőrendszer – célja, feladatai és alapelvei:

Célunk:

Feltárjuk a gyermekeket veszélyeztető tényezőket, elősegítve a problémák időben történő felismerését, valamint azok megoldását.

Feladataink:

Figyelemmel kísérjük az óvodába járó gyermekek szociális helyzetét és életkörülményeit.

Feltárjuk a gyermekekkel kapcsolatos veszélyeztető okokat, megoldásukban segítséget nyújtunk, információkat adunk a további eljárások érdekében.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete által hozott, a gyermekek védelméről szóló rendeletének, gyermekintézményekről szóló szabályainak követése.

Alapelvek:

A jelzőrendszeri tevékenység nem hatósági jellegű.

A tevékenység mindenkor a gyermek és a család érdekeit szolgálja.

Titoktartási kötelezettség betartása. Az adott cél elérése érdekében kapott információkat csak jóváhagyással lehet más célra felhasználni.

A legjobb tudásunk szerint:

- Tiszteletben tartjuk a ránk bízott gyermek egyéniségét és gondoskodunk méltósága, egyénisége, jogai megőrzéséről.
- Előítélet mentesség – nemre, korra és etnikai hovatartozásra, fogyatékosságra és egészségügyi állapotra való tekintet nélkül.

7.1. Óvodán belüli tevékenységformák, amelyekkel a gyermekvédelmi feladatok megvalósíthatók

Az óvoda kapcsolatrendszerének kiépítése a szülőkkel a gyermekvédelmi felelősök által készített éves munkaterv alapján.

Tanácsadás szervezése a szülők részére (védőnő, gyermekorvos, logopédus, pszichológus, Családsegítő és Gyermekjóléti Szakszolgálat munkatársával, szociális segítővel stb.)

Jogi segélyszolgálat szervezése szükség szerint.

Szükség esetén pszichológus segítségének igénybevétele.

Logopédiai ellátás lehetőség szerint.

Szociális szolgáltatás törvény szerint (ingyenes étkeztetés).

Segítségnyújtás az új és a pályakezdő munkatársak részére a gyermekvédelmi munkához.

Kapcsolattartás a Család és Gyermekjóléti Szolgálattal, esetmegbeszéléseken való részvétel.

7.2. A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltétele

Személyi:

- Gyermekvédelmi felelős alkalmazása.
- A szakképzettség megszerzésének elősegítése.
- Az óvodai dolgozók képzése ilyen jellegű tanfolyamokon, a technikai dolgozók folyamatos fejlesztése ebben a témában.

Tárgyi:

- Egészséges, nyugodt környezet kialakítása.
- Eszközök biztosítása a fejlesztésekhez.
- Külön helyiség biztosítása a szülőkkel történő konzultációhoz.

Anyagi eszközök:

- Pályázati lehetőségek kiaknázása.
- Szponzorok, civil szervezetek segítségével adományokhoz jutás.

7.3. Kapcsolattartás a gyermekvédelemben partner társszervezetekkel

Partnereink	Képviselője	Kapcsolattartás módja	Időkeretei
SZMK	A csoportok szülői munkaközösségének tagjai	megbeszélés	évente 3-4 alkalommal
Család és Gyermekjóléti Szolgálat	mindenkori vezető	jelzőlap, esetmegbeszélés, személyes találkozás	havonta egyszer szükség szerint
Védőnő	körzeti védőnő	vizsgálatok, mérések, beszélgetések	havonta szükség szerint
Gyermekorvos	körzeti gyermekorvos	orvosi vizsgálat, szülői értekezlet	félévente szükség szerint
Gyámhivatal	A Gyámhivatal vezetője	jelzőlap, személyes megbeszélés	szükség szerint

A Polgármesteri Hivatal szakembere	Jegyző	esetmegbeszélés	havonta, illetve szükség szerint
Pedagógiai Szakszolgálat Tiszafüred	mindenkori vezető	jelzőlap	esetenként, igény és szükség szerint
A Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottság Szolnok	mindenkori vezető	jelzőlap	esetenként
Pedagógiai Szakszolgálat Pszichológusa	mindenkori pszichológus	esetmegbeszélés, jelzőlap	szükség szerint
Pedagógiai Intézet Képességeket és Fogyatékosságot Vizsgáló Bizottság Szolnok	a Pedagógiai Intézet munkatársai	jelzőlap	szükség szerint

7.4. Fogalom meghatározás

„Hátrányos helyzetű (HH) az a gyermek, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek."

Ktv. 1993. évi LXXIX tv. 2006-os módosítása szerint

„A **veszélyeztetettség** olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza."

1997. évi XXXI. Tv. 5. §

8. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértő bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd."

2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről 4. § 23. bekezdés

A 2/2005. (III. 1.) OM rendelet alapján

Óvodánkban az Alapító okirat értelmében a 3-7 éves korú sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését integráltan, egyéni és csoportos keretek között látjuk el.

Lehetőségeinkhez képest felvállaljuk a testi, érzékszervi, beszédsérült, részképességbeli elmaradással küzdő gyermekek fejlesztését. SZMSZ-ünk tartalmazza azon SNI zavarokat, melyeket nem tudunk bevállalni.

Általános elvek, célkitűzések:

A speciális szükségletű gyermekek nevelése, fejlesztése illeszkedjen óvodai nevelésünk egészébe.

A gyermekek egyéni állapotából kiindulva megválasztani a fejlesztés szervezeti kereteit, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert.

Lehetőségeinkhez mérten biztosítsuk azokat a speciális eszközöket, pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást és foglalkozásokat, melyekre a szakértői és a rehabilitációs bizottság javaslatot tesz a gyermek optimális fejlődése érdekében.

Habilitációs, rehabilitációs tevékenység:

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges, vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetőséget.

A habilitáció, rehabilitáció egyéni és/vagy kiscsoport fejlesztés gyógypedagógiai kompetenciái.

Az egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában (speciális végzettségű szakemberek, Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei és a fejlesztésben résztvevő óvodapedagógus részvételével) kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermek, vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő pedagógiából szakvizsgázott pedagógus koordinálja és segíti az SNI gyermekek mindennapi óvodai foglalkoztatását, a fejlesztés tervezését és a kötelező adminisztrációt.

A városi Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei rendszeresen szűrik a gyermekeket (fejlettségi szintmérés, logopédia), segítik a gyermekek ellátását. Szükség esetén tájékoztatást és tanácsot adnak a gyermek pedagógusának, figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését, esetenként közvetlenül foglalkoznak a gyermekekkel.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez a szakvéleményben foglaltakat kell alapul venni az óvodai nevelés során is.

Sérülés specifikus fejlesztés az óvodában:

Testi fogyatékos gyermek: Óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök kipróbálása, megtanítása, ezek segítségével a tágabb környezet minél sokrétűbb megismertetése és ily módon az életkornak megfelelő tapasztaltok megszereztetése, a tanult mozgás alkalmaztatása. Megfelelő személyi ellátottság mellett, egyéni elbírálás alapján mérlegeljük a gyermek felvételét. Az óvodában igyekszünk biztosítani a megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges eszközök beszerzése a fenntartó támogató közreműködésével) szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe építjük be. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmazása a napirend egészét átszövő feladat.

Látássérült gyermek: Minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést, mert e tevékenységeket a látási kontroll hiányosságai

akadályozzák. Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné. Figyelembe vesszük a látássérült fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre. A biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz és széleskörű érzékeltetéshez kötötten valósítható meg. Megfelelő tárgyi és személyi ellátottság szükséges optimális fejlesztésükhöz.

Hallássérült gyermek: A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodáskor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyerekek egy része további speciális segítséggel halló társaikkal együtt vehetnek részt óvodai nevelésben. Óvodai nevelésük központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az egész napi tevékenységbe beépül. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe bevonjuk a hallássérült gyermekeket. Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavarai miatti – beszéd-, nyelvi akadályozottságuk.

Tanulásban akadályozott gyermek: Fejlesztésükben meghatározó a nem fogyatékos óvodáskorúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket az ép közösség közvetít. Az integrált óvodai nevelés keretében gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek felvételének megtagadása abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek vélhetően csak az elkülönített nevelés keretében biztosított intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

Értelmileg akadályozott gyermek: A kislépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve olyan képességfejlesztést kell megvalósítani, mely kellő időt, alkalmat biztosít: az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére. A minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, a grammatikai rendszer kiépítésére, az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására, az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére. Kiemelt szerepe van a kialakításnál a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

Beszédfogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek: Szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, súlyos orrhangzósság, stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Megnyilvánul az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje, a beszédszervek gyengesége, tiszta

ejtés hiánya, szegényes szókincs, diszgrammatikus, utánzóképesség gyengesége. Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (például: grafomotoros fejlesztés) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

Autista, autisztikus gyermek: Felvételük egyéni elbírálás alapján történik. Az autizmus-spektrumzavarokat a szociális, kommunikációs speciális kognitív készségek minőségi károsodása jellemzi. Kifejezett a szociális készségek területén tapasztalható kognitív deficit, károsodott kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés sérülése és az egyenetlen képesség-profil. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődés devianciájának enyhítése, a kóros viselkedés kialakulásának megelőzése szükség esetén korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás, önkiszolgálás) és a korai kognitív fejlesztés egyéni tervek alapján épül be óvodai nevelésünkbe.

BTM nehézséggel küzdő gyermekek a Kt. 30 § (7) bek. alapján: Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd fejlesztő foglalkozásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a Pedagógiai Szakszolgálat irányításával az óvodai nevelés keretében valósítható meg. A Kt. 35 §(4) bek. alapján: a nevelési tanácsadás feladata annak megállapítása, hogy a gyermek BTM nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával. A szakvéleményezésen kívül segítséget nyújt a gyermek óvodai neveléséhez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja.

Viselkedészavaros gyermekek: A viselkedészavar olyan speciális gyűjtőfogalom, amely mindazon viselkedésbeli módozatokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak. Gyakori a tevékenységek közötti csapongás, figyelmetlenség, impulzivitás, meggondolatlanság, szabályokhoz való nehéz alkalmazkodás. A fennálló agresszív, disszociális vagy kihívó magatartás kombinálódhat depresszióval, szorongással vagy más emocionális zavarokkal. Társuló tünetként előfordul a beszédkészség és pszichomotoros fejlődés késése, zavara.

Együttnevelés szervezése:

Minden gyermek más, ezért a szemlélet és a gyakorlat alapja a differenciálás, amely részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. Az együttnevelés során cél: az emberek közötti különbözőségek tudatosítása, a különbözőségekből adódó előnyök és hátrányok megismertetése, a különbözőség elfogadásának megalapozása.

Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.

A különböző gyermek is gyermek elsősorban, és csak másodsorban különböző.

A különbözőségével élő gyermeknek ugyanazon dologra van szüksége, amire a többieknek: szeretetre, tanulásra, összetartozás érzésére, tapasztalásra, fejlődésre.

A fejlesztésben érintett gyermekek esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik a szakemberek.

Leginkább ő maga tudja megmutatni, hogy mire van szüksége és mire képes.

A különböző gyermeknek is van joga hibázni, tévedni, akárcsak kortársainak.

Joga van saját életéhez és tisztában lenni saját lehetőségeivel.

Az integráció feltétele:

Szubjektív feltételek:

- az integrációra való alkalmasság megállapítása (szakember végzi)
- elfogadó gyermekközösség
- az óvodapedagógus érzelmi azonosulása az integrációval
- a szülők előkészítése
- a nevelő-oktató munkát segítők bevonása, felkészítése
- tájékozódás az adott sérülés típusáról
- a gyermekközösség és az érintett gyermek együttélésének megszervezése, irányítása

Objektív feltételek:

- akadálymentes környezet és intézmény (korlát, rámpa)
- bizonyos eszközök beszerzése (mozgásos értelemfejlesztő játékok, tárgyak)

Az SNI gyerekeket az őket megillető habilitációs órakeretben, külön foglalkoztatás keretében szükséges ellátni.

A fejlesztő munkát a már meglévő készségekre, képességekre építve a gyermek önbizalmának folyamatos pozitív megerősítése mellett tudjuk eredményesen végezni. A fejlesztési tervet általában 3 hónapra (maximum 6 hónapra) készítjük, majd az elért eredményekkel összevetve készül el a következő változata.

A fejlesztés főbb területei:

- mozgásfejlesztés (nagy- és finommotorika, egyensúly)

- tér- és időorientáció
- testvázlat, önismeret
- szenzomotoros koordináció
- grafomotorika
- tárgyi modalitások (színek, formák, nagyságok)
- szerialitás
- vizuális és auditív percepció
- kommunikáció, helyes ejtés
- a tanulás alapkészségeinek fejlesztése: figyelem, emlékezet, megértés, problémamegoldás, tanulási motiváció és technikák

Az egyéni fejlesztő programban kijelölt területeket, irányokat a gyermek állapota határozza meg, fejlesztését ez alapján végezzük.

Az óvodapedagógus a folyamatban

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.

A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésben szemléli. Teljes személyiségük fejlesztésére és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.

Felismeri a gyermekek személyiségfejlődési nehézségeit, és segítséget nyújt a számukra, valamint megfelelő szakember segítségét kéri, amennyiben ez szükséges.

Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.

Csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására.

A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli és egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.

A különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési tervet dolgoz ki és ezeket hatékonyan meg is valósítja, együttműködve a fejlesztő pedagógussal.

Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

A vezető a folyamatban

Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó nevelés, tanulástámogató eljárásokat, a hatékony gyermeki egyéni fejlesztést.

Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális támogatást kapjanak.

Nyilvántartja a kötelező óvodai nevelésből távolmaradás kockázatának kitett gyermekeket, és aktív irányítói magatartást tanúsít a távolmaradás megelőzése érdekében.

Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden gyermek szociális helyzetéről.

Az intézmény támogató rendszert működtet:

- Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez.
- Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti.
- Nevelési, képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket.
- Célzott programokat tár fel.
- Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal, stb.

9. DOKUMENTÁCIÓ

A papíralapú dokumentációnk az online vezetett OVPED bevezetése óta megszűnt.

Mindent digitális formában rögzítünk.

9.1. Csoportnapló

TARTALOM	IDŐKERET
NEVELÉSI TERV - az egészséges életmód kialakítása - érzelmi nevelés és társas kapcsolatok	½ év
NEVELÉSI TERV ÉRTÉKELÉSE - az egészséges életmód kialakítása - érzelmi nevelés és társas kapcsolatok	½ év
TEVÉKENYSÉGI TERV - játék - jeles napok és rendezvények - lelki percek	

- ének, zene, énekes játék - mozgás - mese-vers - rajzolás-, festés-, kézimunka - külső világ tevékeny megismerése a) környezeti nevelés b) matematika	1 hét
TEVÉKENYSÉGI TERV ÉRTÉKELÉSE	hetente
ESEMÉNYTERV – SZERVEZÉSI MUNKÁK	folyamatos

9.2. Fejlődési napló

Vezetése folyamatosan, de legalább ½ évente történik, ahol a gyermekek fejlődését követjük nyomon. Tartalmát a szülőkkel tudatjuk.

9.3. Hiányzások és mulasztások kezelése

- vezetése naponta

A pedagógus a folyamatban

Az óvodapedagógus pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva, tanulási-tanítási egységekre bontva tervezi meg.

Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait, stb.

Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módszereket.

Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.

Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési,

tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.

A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve – megjelennek a pedagógus tervezőmunkájában és annak ütemezésében.

A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.

A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban.

Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.

A gyermekek értékelése az intézmény szabályzó dokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján folyik.

Az intézményben a gyermeki teljesítményeket folyamatosan követik, a gyermeki teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek.

A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely a személyiségi naplókban (feljegyzésekben) nyomon követhető.

A gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában a gyermeknek.

Évente megtörténik az önértékelés keretében a helyben szokásos formában rögzített mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása. Ezt követően az intézmény a mérési-értékelési eredmények függvényében szükség esetén korrekciót végez.

A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek), szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.

A nevelést, tanítást segítő eszközök és a nevelési, tanítási módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

A gyermekek követésnek kialakult rendje, eljárása van.

A gyermekek további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

A vezető a folyamatban

Irányítja a nevelési/az éves tanulási/tevékenység/projekt/tematikus terv és az éves tervezés egyéb dokumentumainak a kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi pedagógiai program követelményeinek teljesítését valamennyi gyermek számára.

Működteti a tanulási-tanítási módszerek beválásának vizsgálatát. Nyilvánossá teszi az eredményes, hatékony nevelési-oktatási módszereket és eljárásokat, kollégáit biztatja azok tanulási-tanítási folyamatba való bevezetésére.

Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra.

A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.

Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét.

Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása.

Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.

Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására.

Minden nevelési év tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek, terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül.

A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók.

A JÓ GYAKORLATHOZ FELHASZNÁLHATÓ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

1. A Kolozsvári úti Tagintézmény - Projekt gyűjteménye
2. A Szolnok Városi Óvodák Kolozsvári úti Tagintézménye – Játék gyűjteménye
3. A Szolnok Városi Óvodák Kolozsvári úti Tagintézménye – Anyanyelvi játék gyűjteménye
4. Beczik Sára: Mozgásfejlesztő és tartásjavító gimnasztika
5. Nagy Ferenc: A tanárok kérdéskultúrája
6. Maria Montessori: A gyermek felfedezése
7. Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Zadravecz Teréz: Néphagyományőrzés az óvodában
8. Németh Imre – Némethné Katona Judit: Zöld Kalandra fel 1-2
9. Dr. Richard Woolfson: Gyerek testbeszéd
10. Johanna Friedl: Az iskolai siker titka a játék
11. Itt a kérdés
12. Itt a mese
13. Dr. Gósy Mária: A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése óvodásoknak
14. A játék az gyönyörű!
15. Magyar ünnepek
16. Dömötör Tekla: Naptári ünnepek
17. Dr. Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani 1-2-3-4
18. Játékok nagy könyve
19. Add tovább! Drámajáték gyűjtemény
20. Gabnai Katalin: Drámajátékok
21. Fülöpné Erdő Mária: Élő beszélgetés Istennel
22. Isten szeret engem
23. Mary E. Erickson: Milyen Isten?
24. Mozduljunk együtt! Sportos, mozgásos játékok, vetélkedők

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

1. **A pedagógiai program érvényességi ideje:** 2022. október - 28-tól visszavonásig

2. **Felülvizsgálat:**
   - A nevelőtestület által kidolgozott, az Intézményi Minőségirányítási Programban meghatározottak alapján
   - Törvény, vagy vonatkozó jogszabály módosít

3. **Módosítás:**

A HOP módosítására javaslatot tehet:

- óvodavezető,
- nevelőtestület tagjainak 2/3-a,
- szülői szervezet,
- fenntartó,
- törvényi változás.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének.
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleteken.

4. **Nyilvánosságra hozatal:**
   - Minden érdeklődő számára megtekinthető:
   - a fenntartó Egri Egyházmegyénél
   - a Háromkirályok óvodában
   - az intézmény honlapján

5. **Tájékoztatásul megkapják:**
   - Az Egri Főegyházmegye,
   - A Szent Imre Katolikus Általános Iskola igazgatója,
   - A tiszafüredi Római Katolikus plébánia esperese,
   - az óvoda nevelőtestülete,
   - az óvoda Szülői Munkaközössége.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM- azonosítója: **201556**	Intézményvezető: ..... aláírás
Legitimációs eljárás	
Plébános egyetért: ..... aláírás	Jóváhagyta az Egri Főegyházmegye: ..... aláírás
Átdolgozta és elfogadta az óvoda nevelőtestülete nevében: ..... aláírás	Egyetértését nyilvánította az óvoda szülői szervezete nevében: ..... aláírás
A dokumentum jellege: Nyilvános	
Érvényesség ideje:	Felülvizsgálat ideje:
Ph.	

EGRI FŐEGYHÁZMEGYE
ARCHIDIOECESIS AGRIENSIS

H-3300 Eger, Széchenyi u. 1.
Telefon: (+36-36) 517-589, Telefax: (+36-36) 517-751
Mobil: (+36-30) 688-6994
Postai cím: H-3301 Eger, Pf. 80.
Honlap: www.eger.egyhazmegye.hu
E-mail: eger@egyhazmegye.hu

Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Háromkirályok Óvoda
Urbánné Tóth Rita igazgató asszony részére

5350 Tiszafüred
Fő út 26.

Iktatószám: 107/LD-1/2022. 12.12.
Tárgy: fenntartói jóváhagyás a pedagógiai programhoz, a szervezeti és működési szabályzathoz és a házirendhez

Fenntartói nyilatkozat

Az Egri Főegyházmegye (székhelye: 3300 Eger, Széchenyi u.1., nyilvántartásba vételének száma: 00001/2012-003; adószáma:19924601-1-10), mint a **Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Háromkirályok Óvoda** fenntartója, az intézmény nevelőtestülete által elfogadott, az intézményvezető által jóváhagyott **pedagógiai programot, a szervezeti és működési szabályzatot és a házirendet** a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26., 31-32, 70. és 83. és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 4-6. paragrafusai alapján jóváhagyom.

Eger, 2022. december 12.

EGRI FŐEGYHÁZMEGYE OKTATÁSI OSZTÁLY

Dr. Németh Zoltán
osztályvezető